

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE MED ÆNDRINGER af miljøgodkendelse til svineproduktion i Næstved Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter husdyrbruglovens § 12,¹ jf. § 76, stk. 1.²

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Næstved Kommunes afgørelse af 16. juli 2015 om miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen Højbjergvej 10a, 4250 Fuglebjerg, med følgende ændringer:

Vilkår 2 ændres til:

”Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med den miljøtekniske beskrivelse og skema nr. 62139 i ansøgningens version 6, dog med de ændringer, der følger af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse.”

Vilkår 4-6 ophæves.

Vilkår 8, 9 og 10 ophæves.

Vilkår 14 ændres til:

”Før svovlsyrebehandlingen må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0.”

Vilkår 19 ændres til:

”Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af forsøringsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Forsøringsanlægget skal kontrolleres mindst hver fjerde måned. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.”

Vilkår 21, 22, 23 ændres og samles til ét vilkår 21:

”Vilkår 21. Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:

¹ Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

² Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

29. oktober 2018

Sagsnr.: 18/07062, 18/07063,
18/07064, 18/07065, 18/07066,
18/07067, 18/07068, 18/07069,
18/07071, 18/07073, 18/07074,
18/07075, 18/07076 og
18/07077 (NMK-132-00771)
KlageID: 85273, 85407, 85333,
85448, 85449, 85450, 85460,
85519, 85529, 85545, 85557,
85560, 85520 og 85537
HALKO / MIJHH-NMKN

**SEKRETARIATET FOR MILJØ-
OG FØDEVAREKLAGENÆVNET**

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR nr. 37795526
EAN nr. 5798000026070
nmkn@naevneshus.dk
naevneshus.dk

- Når den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling
- Når forsøringsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 1 uger.”

Vilkår 24 ændres til:

”For søer og slagtesvin skal den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. årssøer x antal årssøer + P ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin pr. år være mindre end **9484 kg P pr. år**.

”Kg P ab dyr pr. årssøer” beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr pr. årssøer} = (\text{FE pr. årssøer} \times \text{gram fosfor pr. FE}) / 1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssøer} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårslikningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer*	1540
Antal fravænnede grise	28,8
Fravænningsvægt, kg*	7,0
FEso pr. årssøer	1540
Gram fosfor pr. FEso	4,5
Kg P ab dyr pr. årssøer (beregnet)	5,1404

*reguleres af produktionsvilkår 1 i miljøgodkendelse af 16. juli 2015.

”Kg P ab dyr pr. slagtesvin” beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv} / 1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårslikningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi	Værdi
Antal slagtesvin*	1100	1600
Indgangsvægt, kg*	30	30
Afgangsvægt, kg*	107	110
FESv pr. kg. tilvækst	2,86	2,86
Gram fosfor pr. FESv.	4,5	4,5
Kg P ab dyr pr. slagtesvin (beregnet)	0,5675	0,5896

*reguleres af produktionsvilkår 1 i miljøgodkendelse af 16. juli 2015.”

Som vilkår 24 a indsættes:

”Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal årssøer og antal producerede slagtesvin
- antal grise pr. årssø
- fravænningsalder og -vægt
- gennemsnitlige vægtintervaller for slagtesvin (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug for årssøer og foderforbrug pr. kg tilvækst for slagtesvin
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FESo og FESv i foderblandingerne.”

Vilkår 25 ændres til:

”P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar, svarende til den periode, der gælder for beregning af type-2 korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet.”

Som vilkår 25 a indsættes:

”Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.”

Som vilkår 25 b indsættes:

”Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.”

Vilkår 41 ændres til:

”Sammensætningen af dyr på stald må på intet tidspunkt medføre en større lugtemission end 121.197 OUE/s, jf. ansøgers OML-beregning af 14. december 2017.³ Dette overholdes ved at dyreholdet sammensættes med nedenstående max antal dyr på stald:

- 330 årssøer i eksisterende stalde, max 136 diegivende på stald.
- 1.210 årssøer i nye stalde, maks. 288 diegivende på stald.
- Max 612 smågrise på stald i eksisterende smågrisestald (7-30 kg).
- Max 7.700 smågrise på stald i ny smågrisestald (7-30 kg).
- Max 276 polte på stald i ny poltestald (30-107 kg).
- Max 399 slagtesvin på stald i ny slagtesvinestald (30-110 kg).

Ventilationsanlægget skal indrettes som beskrevet i OML-beregningen af 14. december 2017, og som angivet i bilag 3. hvilket betyder at i alt 64 afkast skal placeres således:

- a) Afkast 1-31 på ny polte-, slagtesvin- og smågrisestald
- b) Afkast 32-45 på ny drægtigheds- og farestald
- c) Afkast 46-64 på eksisterende stald + ny løbestald

Afkastet skal ske lodret gennem skorsten uden afdækning og med en indvendig diameter på 0,6 m på eksisterende smågrisestald (afkast (55-64) og 0,61 m på øvrige stalde (afkast 1- 54)

Afkasthøjden for hvert afkast skal være minimum:

- a) 8,2 m over terræn for afkast 1-11 og 21-31 på ny polte-, slagtesvin- og smågrisestald og 9,4 m over terræn for afkast 12-20 på ny polte-, slagtesvin- og smågrisestald
- b) 8,2 m over terræn for afkast 32-45 på ny drægtigheds- og farestald
- c) 6,8 m over terræn for afkast 46-64 på eksisterende stald + ny løbestald

Afkasthøjde måles fra jordhøjde (terræn) hvor stalden ligger.

Bygningshøjden på staldene må maksimalt være som angivet i tabel 2 i miljøgodkendelsen, dvs.:

- 8,2 meter for ny polte-, slagtesvin- og smågrisestald
- 8,2 meter for ny drægtigheds- og farestald
- 6,8 meter for eksisterende stald og ny løbestald”

Vilkår 43 ændres til:

”Transport med gylle fra anlægget må ikke foretages i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 7.00 i hverdage. Lørdag, søn- og helligdage må kørslen ikke foregå fra kl. 18.00 til kl. 7.00.”

Vilkår 45 ophæves.

Vilkår 46 ophæves.

³ Vedlagt som bilag 2 til Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse.

Vilkår 52 ophæves.

Vilkår 53 ophæves.

Som vilkår 59a indsættes:

”Døde produktionsdyr skal opbevares overdækket på en fast opbevaringsplads eller kølebrønd. Overdækning skal dække alle dyr og være intakt. Overdækningen kan f.eks. bestå af en kadaverkappe eller kadaverpresenning, som er isyet jernrør i kanten til afstivning. Oplagspladsen skal placeres som angivet på bilag 4⁴ og være afskærmet med jordvold ud mod Højbjergvej af hensyn til omgivelserne.”

Vilkår 60 ændres til:

”For at undgå at der opstår fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som minimum er i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.”

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 6 år efter nævnets afgørelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 48, stk. 1,⁵ jf. husdyrbruglovens § 59 a, stk. 3.⁶

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.⁷ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

⁴ Vedlagt som bilag 4 til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

⁵ Bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

⁷ Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Indholdsfortegnelse

1.	Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet	7
2.	Sagens oplysninger	7
2.1.	Den påklagede afgørelse	7
2.2.	Klagernes indhold	24
2.3.	Næstveds Kommunes bemærkninger til klagerne.....	26
2.4.	Nye oplysninger under sagens behandling.....	29
3.	Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse	36
3.1	Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse	36
3.2	Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger	37
3.2.1	Indledende bemærkninger	37
3.2.2	Ad 1. Landskab og skovbyggelinje	38
3.2.3	Ad 2. Kommuneplanen ift. store husdyrbrug	40
3.2.4	Ad 3. Område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og grundvandsbeskyttelse	40
3.2.5	Ad 4. Transport	42
3.2.6	Ad 5. Lugt	43
3.2.7	Ad 6. Fluer.....	46
3.2.8	Ad 7. Støj.....	46
3.2.9	Ad 8. BAT	46
3.2.10	Ad 9. Døde dyr	48
3.2.11	Ad 10. Ammoniakpåvirkning af natur og bilag IV-arter	49
3.2.12	Ad 11. Udbringningsarealer	58
3.2.13	Ad 12. Alternative placeringer	59
3.3	Miljø- og Fødevarerklagenævnets øvrige bemærkninger.....	59
4	Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse	60
5.	Bilag	65
5.1	Bilag 1 - Placering af gyllebeholdere i en firkant, jf. situationsplanen på kort 1 i miljøgodkendelsen	65
5.2	Bilag 2 - OML-beregning af 14. december 2017.	66
5.3	Bilag 3 – Kort over afkastkoordinater som angivet i OML beregningen af 14. december 2017	74
5.4	Bilag 4 - Markering af oplagspladsen for døde dyr.	75

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er i perioden fra den 10.-13. august 2015 påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af Højbjerg Vandværk I/S (klager 1), Foreningen til Bevarelse af Højbjerg og Omegns Natur og Miljø (klager 2) samt 12 omboende (klager 3-14).

Sagen er pr. 1. februar 2017 overgået til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. § 24, stk. 6, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagerne har navnlig anført, at

- projektet vil medføre risiko for nedsivning til grundvandet i et OSD- og NFI-område,
- projektet vil medføre gener som følge af transport,
- projektet vil have en negativ påvirkning af landskabet,
- OML-beregningen er forkert, og
- projektet vil medføre ammoniakpåvirkning af natur og bilag IV-arter.

2. Sagens oplysninger

2.1. Den påklagede afgørelse

Næstved Kommune har den 16. juli 2015 meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af svinebruget på ejendommen Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg.

Ansøgningen om godkendelse er indgivet den 13. juni 2014 og omfatter udvidelse af dyreholdet fra 330 søer, 10.561 smågrise (7,3-32 kg) og 165 polte (50-107 kg), svarende til 133 dyreenheder (DE) til 1.540 søer, 54.000 smågrise (7-30 kg), 1.100 polte (30-107 kg) og 1.600 slagtesvin (30-110 kg), svarende til 685 DE.

Ved udvidelsen etableres to stalde mod nord i tilknytning til eksisterende byggeri til hhv. søer, smågrise og polte. Den eksisterende stald forlænges med en ny løbeafdeling mod vest. De 330 årssøer placeres fortsat i de eksisterende staldafsnit. Der opføres desuden tre nye gyllebeholdere med teltoverdækning, fire kornsiloer, et nyt maskinhus samt en foderlade. Der opføres samlet 9.577 m² nye staldbygninger samt samlet 2060 m² foderlade og maskinhus.

Næstved Kommune har i miljøgodkendelsen bl.a. fastsat følgende vilkår:

”Vilkår for driften af anlæggene og husdyrproduktionen

1. Husdyrbruget skal være sammensat med dyrehold og staldindretning jf. nedenstående skema

Dyretype	Ansøgt	
	Antal	DE
Smågrise (7,0-30 kg), toklimastald, delvist spaltegulv	54.000	251,4
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvist spaltegulv	1.123	181,05
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, individuelt opstaldet, delvist spaltegulv	417	67,23
Årsso, farestald, kassestier, delvist spaltegulv	1.540	107,16
Polte (30-107 kg) delvist spaltegulve (25-49% fast)	1.100	31,00
Slagtesvin (30-110 kg) delvist spaltegulve (25-49% fast)	1.600	47,49
I alt		685,36

Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 594 af 4.5.2015

2. Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med skema 62139 ansøgningen version 6, samt den miljøtekniske beskrivelse.

[...]

4. Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse. Med udnyttet menes, at der er iværksat bygge- og anlægsarbejde.

5. 1. etape af anlægsarbejdet skal være færdiggjort indenfor en rimelig tid.

6. 2. etape af anlægsarbejdet og udvidelsen af dyreholdet skal være afsluttet indenfor 5 år efter godkendelsen er meddelt.

[...]

Indretning af staldanlæg

11. I alle stalde skal der etableres forsuringsanlæg i henhold til ansøgningen.

[...]

14. Før svovlsyrebehandlingen må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0. Alle målte pH-værdier for svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.

[...]

19. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af svovlsyrebehandlingsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal minimum kontrolleres 2 gange om året. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.

[...]

Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:

21. Hvis den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling.

22. Hvis der måles pH-værdier før svovlsyrebehandling, som er større end 6,5, i en sammenhængende periode på mere end 2 uger.

23. Hvis svovlsyrebehandlingsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 1 uge.

Foder

24. Der skal foreligge en logbog der dokumenterer ind og afgangsvægt, fravænningsvægt, antal fravænnede smågrise, foderforbrug og foderblandinger.

25. Logbogen skal opbevares i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

26. Alle dyrene skal fasefodres og foderplaner skal kunne fremvises.

[...]

Håndtering af gødning og gødningsopbevaringsanlæg

33. Gyllebeholderne skal etableres med fast overdækning i form af teltdug eller betonlåg. Eventuelle skader på den faste overdækning skal straks reparerer, så overdækningen er helt tæt.

34. Håndteringen af gylle skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.

35. Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholderne, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter at udbringningsperioden er afsluttet.

36. Gylletankene skal minimum efterses en gang årligt for brud, revner og kabelskader. Der skal føres logbog over egenkontrollen.

37. Gylletankene skal efter første 10 års beholderkontrol, have udført beholderkontrol hvert 5 år.

[...]

Lugt

39. Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lave en redegørelse og evt. måling på forskellige lugtkilder og iværksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.

40. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.

41. S sammensætningen af dyr på stald må på intet tidspunkt medføre en større lugtemission end 111.105 OUE/s. Dette kan f.eks. overholdes ved at dyreholdet sammensættes som ansøgt:

Staldafsnit	Smågrise	Søer i farestald	Søer i løbe- drægtighedsstald	Slagtesvin og Polte	
Produktion	54.000 (7 - 30 kg)	1.540	1.540	1.600 (30-110 kg)	1.100 (30-107 kg)
Gns. vægt.	18,5 kg	-	-	70 kg	68,5 kg
Antal dyr på stald	8.315	424	1.131	400	314
OUE/s pr. dyr	18,5 kg / 1000 kg * 380 OUE/s = 7,03	72 OUE/s	16 OUE/s	70 kg / 1000 * 300 OUE/s = 21 OUE/s	68,5 kg / 1000 * 300 OUE/s =

Ventilationsanlægget skal indrettes som beskrevet i den udførte OML beregning hvilket betyder at:

- Afkastet skal ske lodret gennem skorsten uden afdækning og med en diameter på 60 cm.
- Afksthøjden for hvert afkast skal være minimum 7,0 m over terræn i smågrise stalden og 6,0 m på de øvrige stalde.
- Afkastene placeres i kip og i øvrigt som i OML beregningen:
I alt 20 stk. på smågrise staldene
I alt 12 stk. på farestaldene
I alt 12 stk. på løbe- og drægtighedsstaldene
I alt 6 stk. på polte- og slagtesvine stalden

[...]

Transport

43. Transport med gylle fra anlægget må ikke foretages i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 6.00 i hverdage. Lørdag, søn- og helligdage må kørslen ikke foregå fra kl. 18.00 til kl. 7.00.

44. Egne transportere til og fra ejendommen skal foregå mandag til fredag kl. 7-18. Undtagelsesvist kan der forekomme kornkørsel og andet markarbejde på andre tidspunkter.

45. Der skal etableres/vedligeholdes en god vej mod syd til Petersmindevej, der kan holde til tunge køretøjer.

46. Ved indgåelse af leverandøraftaler skal det oplyses, at kørsel skal foregå ad Petersmindevej.

Støj

47. Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

48. Hvis myndigheden vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt.

Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførelsen aftales med tilsynsmyndigheden.

49. Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

50. Ventilationsanlægget skal jævnlige efterses, og defekte/støjende ventilatorer skal straks udbedres.

Støv

51. Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

52. Der skal køres langsomt/efter forholdene på grusvejen.

53. Grusvejen skal vandes på dage med meget kørsel og tør vej, så de to boliger på Petersmindevej ikke bliver generet væsentligt af støv.

[...]

Skadedyr

60. For at undgå at der opstår fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som minimum er i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

61. Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Landskab

62. Staldbygningerne skal opføres som beskrevet i tabel 2.

63. Det eksisterende levende hegn der løber fra Højbjerg i nord mod syd-vest skal bibeholdes og vedligeholdes.

64. Der skal etableres og vedligeholdes tre til fire beplantningsgrupper/remiser nord for den nordligste stald. Disse beplantninger skal visuelt bryde den lange staldfacade, set fra nord. Beplantningsgrupperne skal udformes som remiser, og altså ikke være et læhegn.

65. Der skal etableres og vedligeholdes enten

a. to beplantningsgrupper på det areal der er udlagt til græsareal øst for bygningerne, eller

b. etableres vejtræer langs hele adgangsvejen fra Højbjerg og ned forbi den samlede bygningsmasse, med 18 til 20 meters indbyrdes afstand.

66. Alle beplantningsgrupper skal etableres med både høj og lav beplantning, samt bestå af stedligt hjemmehørende arter.”

Af den miljøtekniske redegørelse fremgår bl.a. følgende om det ansøgte projekt:

”Ansøger ejer yderligere en ejendom på Højbjergvej 16. På denne ejendom er der smågrise og slagtesvin. Højbjergvej 10A leverer i øjeblikket dyr til Højbjergvej 16. På Højbjergvej 16 er der anlæg til opbevaring af foder og gylle. Ejendommene er beliggende med en afstand på 380 m. Det vurderes, at de to ejendomme er forureningsmæssigt adskillelige og driften på Højbjergvej 16 vurderes derfor ikke i denne godkendelse.

[...] De 3 stalde og foderladen er beskrevet i tabel 2.

[...]

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Området, hvor ejendommen ligger, er i Kommuneplan 2013-2025 for Næstved Kommune udpeget som både ”Særlige værdifulde landbrugsområder” samt ”Jordbrugsområder”. Området er karakteriseret ved flader med landbrug samt fredskoven øst for ejendommen. Husdyrbruget ligger ca. 2,2 km fra Fuglebjerg og 1,2 fra Sneslev.

[...]

Husdyrbruget opfylder afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

[...]

Husdyrbruget på Højbjergvej 10A ligger endvidere mere end 300 m fra en beboelsesbygning uden landbrugspligt, der ligger i samlet bebyggelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til bolig- og erhvervsformål/offentlige formål. Dermed er husdyrbruget ikke omfattet af husdyrlovens § 20, der skal sikre at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, som hvis anlægget er placeret mindre end 300 m fra de nævnte områder.

[...]

For at begrænse ammoniakemissionen fra anlægget er det valgt at forsure gyllen fra hele anlægget. Forsuringsanlægget består af en procestank og svovlsyretank. Der stilles vilkår til dette. Der vil desuden blive etablering gyllekøling hos smågrisene, men da dette ikke anvendes som virkemiddel, vil der ikke blive stillet vilkår til det.”

Af den miljøtekniske redegørelse fremgår bl.a. følgende om lugt:

”Genekriteriet til nærmeste nabo (Petersmindevej 9) og samlet bebyggelse (Storgårdsvej 4) samt byzone i Fuglebjerg er overholdt. Der er desuden blevet beregnet lugt til Højbjergvej 10, da de også ligger tæt på de nye stalde og i ugunstig vindretning.

[...]

Genekriteriet er ikke umiddelbart overholdt her, da vægtet gennemsnitsafstand (313,88 m) er kortere end den korrigerede genafstand (368,91 m). Der er derfor lavet en OML beregning, der er mere præcis.

Denne beregning viser, at genekriteriet er overholdt til Højbjergvej 10. Der stilles vilkår til de forudsætninger, der er indgået i OML beregningen.

Det vil sige, afkasthøjden på ventilationsafkastene, antal afkast og sammensætningen af dyr.

Det vurderes, at staldanlæggene ikke vil give lugtgener for naboerne ved overholdelse af forudsætningerne for OML beregningen. Der stilles desuden vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlig lugtgener.

Lugt kan registreres uden for geneafstanden, men ikke i en sådan grad at det vil karakteriseres som væsentlig generende.

Der forefindes ingen større husdyrbrug (> 75 DE) i området indenfor 300 m fra byzone og samlet bebyggelse og indenfor 100 m fra enkeltbolig. Der er derfor ikke tale om, at der kan opstå en kumulativ effekt i forhold til de omboende.”

Af den miljøtekniske redegørelse fremgår bl.a. følgende om støj:

”De væsentligste støjkloder er pumper, staldventilation, foderanlæg og kørsel. Pumpning af gylle fra stald til gylletanke sker ca. 2 gange pr. uge med en varighed af ca. 1 time pr. gang. Der vil desuden være pumpning af gylle til procestanken og retur til stalden. Denne proces kører automatisk. Udkørsel af gylle sker ca. 2 gange om året over 4-5 dage. Hvis der alternativt vælges at levere til biogas, vil det ca. blive afhentes 1 gang om ugen. Foderanlægget kører 2-4 gange i døgnet i hver stald i 2-4 timer.

Støjkloder på ejendommen ses i nedenstående tabel 12.⁸

[...]

Der kan desuden forekomme lidt støj i forbindelse med afhentning af slagtesøer, da de af hensyn til smittefare afhentes lidt væk fra ejendommen.[...] Derfor læsses søerne på en vogn og køres et stykke op mod Højbjergvej, hvor de afhentes med lastbil. Denne lastbil bakker ned fra Højbjergvej. Det vurderes rimeligt, at læsningen foregår ca. midt mellem Højbjergvej 10 og Højbjergvej 10A, således at det ikke giver anledning til gener for Højbjergvej 10 og 14. Trafikken må ikke forstyrres, hvilket reguleres af gældende færdselsregler. Der er 1 ugentlig afhentning af søer.”

Af den miljøtekniske redegørelse fremgår bl.a. følgende om transport:

”Eksterne transporter til ejendommen kommer i dag fra hovedvej 22, Næstved Landevej op gennem Sneslev og videre ad Højbjergvej eller fra hovedvej 22 og videre ad Petersmindevej-Højbjergvej eller nord om Fuglebjerg ad Ydre Korsørvej, Sorøvej og Højbjergvej. I det omfang det er praktisk muligt, vil trafikken fremover foregå mod syd til Petersmindevej.

⁸ Tabel 12 er ikke gengivet i Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse.

Der stilles vilkår til at vejen skal kunne anvendes af tunge køretøjer. Der stilles ligeledes vilkår om at leverandører skal gøres opmærksomme på kørsel ad denne vej.

Det kan virke forstyrrende med meget tung trafik, for beboere på små veje. Det vurderes dog ikke, at der på Højbjergvej 10A vil forekomme mere trafik, end hvad der kan forventes i landzone, der betragtes som landbrugets arbejdsområde. For at tage hensyn til beboere i området stilles der vilkår til kørselstidspunkter for gylle. Desuden forbedres vejen ned til Petersmindevej, således at de tunge køretøjer kan køre mod syd fra ejendommen. Desuden stilles der vilkår til at egne transporter hovedsageligt skal foregå på hverdage i tidsrummet 7-18. Der kan dog forekomme undtagelser i forbindelse med høst.

I tabel 14 ses en oversigt over transporttyper og antal.

Antal transporter årligt	Før	Efter	Tidsrum
Gylletransport med lastbil ca. 30 t gylleaftaler/biogas	110	360/427+26	Variierer. Røde tal er sæsonkørsel.
Gylle retur fra biogas		93	Hverdage, dagtimerne
Transport af korn med traktor	10	133	I høst køres i døgndrift. Røde tal er sæsonkørsel.
Fodertransporter (før fuld anvendelse af eget foder/efter)	26	166/33	Hverdage, dagtimerne
Indlevering af polte	3	3	Hverdage, dagtimerne
Afhentning af døde dyr	52	52	Hverdage, dagtimerne
Udlevering af smågrise	26	104	Hverdage, dagtimerne
Slagtesøer	26	52	Hverdage, dagtimerne
Diverse transporter,	50	50	Hverdage, dagtimerne
Transporter i alt med gyllearealer færdigfoder/ eget foder	303	920/787	
Transporter i alt med afsætning til biogas Færdigfoder/ eget foder		1106/973	
Transporter i alt uden korn og gylle	183	427/294	
Gns. ca. antal pr. hverdag	1,5	4	Ved produktion af eget korn og afsætning til gylle til biogas, heraf er 159 sæson kørsler med gylle til egne arealer og høstkørsel med korn

[...] Tidsrummet for udkørsel med husdyrgødning planlægges normalt til at foregå i hverdagene, og vil hovedsageligt foregå om foråret og om efteråret. Der køres den korteste vej til arealerne, det vil sige lidt under halvdelen af arealerne tilkøres ved, at der drejes mod syd og lidt over halvdelen tilkøres ved, at der drejes mod nord fra ejendommens udkørsel. I alt 360 kørsler.

[...] Hvis der vælges at afsætte til biogas, vil ruten afhænge af, hvor biogasselskabet ligger. Det er ikke muligt at stille vilkår til biogasselskabets rute på offentlig vej, men Højbjergvej 10A kan anmode et evt. biogasselskab om at køre ad Petersmindevej. Der vil blive hentet 6 læs gylle 2 gan-

ge pr. uge, hvis der vælges at afsætte til biogas, hvilket ikke vurderes at være en væsentlig gene. De sæsonbetonede transporter vil så blive færre.

[...]

Da det er en stor udvidelse af dyreholdet medfører det ændringer i antallet af transporter. Udbringning af gylle og kornkørsel er sæsonbetonede transporter og de øvrige er fordelt over året. Der er meget korte transportruter til udbringningsarealerne, på nær to arealer ved Hyllinge. Til de nærliggende arealer vil der, hvor det er muligt, pumpes gylle ud til slangeudlægger og til de øvrige arealer foregår transporterne med gyllevogn eller lastbil i det åbne land med relativt få enkelt boliger. Et øget antal transporter med gylle til 360 kørsler vurderes ikke at give anledning til væsentlige lugt, støj eller støvgener i en grad, der ligger over hvad der må forventes i det åbne land. Der er ingen naboer tæt på indkørslen til stalderne, men der er 2 naboer (Højbjergvej 10 og Højbjergvej 14), der ligger tæt ud til vejen, hvor der drejes ned ad grusvejen til Højbjergvej 10A. Ved kørsel mod syd til Petersmindevej ligger der 2 huse tæt ud til vejen. Der stilles vilkår til, at der skal køres langsomt på grusvejen og den skal vandes på dage med mange kørsler i tørt vejr.

Hvis der alternativt vælges at afsætte til biogas vil der blive hentet 427 læs, hvoraf 93 læs køres retur. Disse 520 kørsler vil være fordelt over året. Hertil kommer 26 transporter på vej ved udbringning fordelt over 2 gange om året. Der stilles vilkår til at transporterne så vidt muligt kører mod syd til Petersmindevej.

Antallet af samlede transporter der er fordelt over året stiger fra ca. 1,5 til 4 transport pr. hverdag. Der bliver sørget for, at al unødigt tomgangskørsel undgås samt at egne transporter fortrinsvis sker inden for normal arbejdstid, så der opnås færrest mulige gener i forbindelse med transporten.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ”ekstern støj fra virksomheder” anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at en beregning / måling af støjniiveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Næstved Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede. Der stilles vilkår til, at egne transporter foregår i dagstimerne, dog med udtagelse af høstarbejde. Der stilles yderligere vilkår til kørsel med gylle og tomgangskørsel på ejendommen”

Af den miljøtekniske redegørelse fremgår bl.a. følgende om støv, fluer og skadedyr:

”Støv, fluer og skadedyr

Der kan opstå støvgener på husdyrbrug i forbindelse med håndtering af foder, korn og transportere. Foderet håndteres udelukkende inde i lukkede bygninger. Til og fra ejendommen er der grusvej, der en varm sommerdag kan give anledning til støv. Som beskrevet under transport stilles der vilkår til kørsel, og det vurderes at der ved overholdelse af disse vilkår ikke vil opstå væsentlige støvgener for de omkring boende.

For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles der vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige støvgener, samt at der skal køres langsomt på grusvejen og vandes på dage med mange kørsler i tørt vejr.

Da der er gylleforsuring, vil fluegenerne være begrænset, da der ikke kan leve fluelarver i gyllen.

Regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder vil være med til at begrænse gener fra skadedyr. Foder opbevares i siloer, hvor det ikke er muligt for skadedyr at komme ind. Soya og mineraler opbevares i foderladen. Foderladen rengøres jævnligt.

Der sørges for, at der ikke er uhygiejniske forhold ved de døde dyr, som opbevares overdækket.

Bekæmpelse af rotter foregår via fast aftale med ISS efter statens skadedyrslaboratoriums retningslinjer.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår til, at dette fortsat skal foretages. Som tidligere nævnt stilles der desuden vilkår til opbevaring af foder.”

Af den miljøtekniske redegørelse fremgår bl.a. følgende om døde dyr:

”Ved en produktion på 1540 søer er der en dødelighed på ca. 3 %, dette vil svare til ca. 47 døde søer. Ved en produktion på 52.000 smågrise er der en dødelighed på ca. 2 %, dette vil svare til ca. 1040 døde smågrise.

Døde dyr opbevares på fast areal med kadaverkappe og kølebrønd. Døde dyr afhentes af DAKA og normalvis indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis ikke det er op til weekend eller helligdag. Afhentnings-tidspunktet vil normalvis være indenfor en normal arbejdsdag. Placering af døde dyr fremgår på vedlagte beliggenhedsplan, kort 1.⁹ Opbevaring af døde produktionsdyr er omfattet af bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Der stilles derfor ikke vilkår til opbevaring af døde dyr.”

⁹ Kortbilaget er ikke gengivet i Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse.

Af den miljøtekniske redegørelse fremgår bl.a. følgende om driftsforstyrrelser og uheld:

”Da husdyrbruget er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser, stilles der yderligere vilkår til gyllebeholderne end de generelle krav i husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 18 og 19. Disse krav omhandler, at gylletanke til en hver tid skal være tætte og korrekt dimensioneret samt hvornår der skal være et alarmsystem på beholderen.

Det er gældende, at beholdere der er beliggende i et risikoområde eller nærmere end 100 m til vandløb eller søer på over 100 m² skal være udstyret med en alarm. Et risikoområde defineres som et område, hvor terrænet skrånede med mere en 6 grader fra beholderen mod vandløb eller søer på over 100 m².

Dette er ikke tilfældet for de pågældende gylletanke, og da formålet med alarmerne er at sikre mod overfladeafstrømning ved pludseligt brud eller overløb, stilles der ikke vilkår til alarm. Næstved kommune vurderer derimod, at det er rimeligt at kræve hyppigere beholderkontrol, således, at det hurtigere kan blive opdaget, hvis beholderen er ved at blive utæt og eller andre skader er opstået, hvilket vurderes særdeles vigtigt i forhold til beskyttelse af grundvandet.

[...]

Der stilles vilkår til, at ejendommen skal udarbejde en beredskabsplan inden godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal ajourføres efter behov, dog mindst én gang årligt.”

Af bilag 4 til miljøgodkendelsen fremgår bl.a. følgende om risikovurdering for grundvand:

”Placering i forhold til grundvandsinteresser

Den ansøgte placering med tilhørende jorde er beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), samt i grundvandsdannede opland og i indvindingsopland til flere vandværker (primært Højbjerg vandværk og Rejnstrup vandværk). Se kortbilag.¹⁰ Der ligger et udpeget Nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) lige nord for ejendommen som rækker ind over ansøgers arealer. Se kortbilag. Området er ligeledes i kortlægningen defineret som IO område, hvilket vil sige at vi som kommune skal ud og lave en indsatsplan for netop det område.

[...]

¹⁰ Kortbilaget er ikke gengivet i Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse.

De nærmeste almene vandværker er Højbjerg og Sneslev vandværk som ligger ca. 1,3 km fra ejendommen. Der er ingen kildeplader indenfor 300 meter.

Geologi

[...] Grundvandet indvindes lokalt fra Lellinge grønsandskalk.

Lagserien over det anvendte magasin består hovedsageligt af moræneler, med enkelte tynde lag af smeltevandssand og -ler. Magasinet er spændt og der er generelt en lertykkelsen på mere > 15 meter.

[...]

Forureningsrisiko grundvand

Afstandskrav mellem stalde og gylletanke til nærmeste drikkevandsboring er overholdt (> 50 meter).

[...]

Ejendommen er dog beliggende i et beskyttet område og Statens nationale kortlægning har vist, at det primære grundvandsmagasin i den centrale del af indvindingsoplandet har stor og/eller nogen nitratsårbarhed, bl.a. fordi der kun er et begrænset beskyttende lerlag over magasinet. De steder, hvor der samtidig sker nogen eller stor grundvandsdannelse til magasinet, er der afgrænset nitratfølsomme indvindingsområder.

[...]

Retningslinjer (Naturstyrelsen/Kommuneplan)

Retningslinjer fra Staten

Den statslige udmelding om vandplanernes retningslinjer 40 og 41 handler om lokalisering af aktiviteter - herunder store husdyrbrug og biogasanlæg – i OSD og indvindingsoplande.

Hovedreglen er at OSD (områder med særlige drikkevandsinteresser) og indvindingsoplande så vidt muligt friholdes for byudvikling og anden ændret arealanvendelse.

For store husdyrbrug gælder at de defineres som "mindre grundvandstruende virksomheder og anlæg". Store husdyrbrug er på "tilladelseslisten" og de kan derfor placeres i områder udpeget som OSD hvis der er vægtige planlægningsmæssige hensyn og at der ikke findes alternative beliggenheder udenfor OSD.

[...]

Næstved Kommuneplan 2013-2025

Kommuneplans retningslinjer for Områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) [...] Ved placering og indretning af anlæg samt ved udlæg

af arealer til formål, der kan indebære en risiko for grundvandsforurening, skal der tages særlige hensyn til beskyttelse af grundvandsressourcen.

[...]

Center for Miljø og Natur, Vurdering af Grundvandsforhold:

Ejendommen er placeret i et OSD område og samtidig i grundvandsdannede opland samt indvindingsopland. Dertil kommer at der lidt nord for ejendommen er udpeget et NFI område. Med udgangspunkt i disse forhold sammenholdt med de anbefalinger og retningslinjer der er omkring store husdyrbrug fra Naturstyrelsen vurderes det at udvidelse af husdyrbruget på Højbjergvej 10 A vil udgøre en risiko for grundvandsressourcen i området.

CMN vurderer, at der alene på baggrund af grundvandsforholdene ikke er hjemmel til at meddele afslag til ansøgningen. Årsagen til dette er at, kommunen kun kan give afslag hvis udvidelsen vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning, og denne miljøpåvirkning ikke kan afhjælpes ved at stille en række skærpede krav til beskyttelse af grundvandsressourcen i godkendelsen. [...]

Der skal derfor stilles skærpede krav til vilkår for indretning, drift og kontrol med aktiviteter der kan indebære en risiko for grundvandsforurening.”

Af bilag 5 til miljøgodkendelsen fremgår følgende uddybende risikovurdering på baggrund af de indkomne høringssvar:

”Grundvand

Det er fortsat Næstved kommunes vurdering, at Husdyrbrug >500 DE er tilladt i OSD områder. Vi har rådført os med Naturstyrelsen og Codex advokater v/Mads Kobberø. De har ikke forholdt sig til den aktuelle sag, men generelt til spørgsmålet om husdyrbrug på over 500 DE i OSD områder. [...] Som udgangspunkt betragtes staldanlæg og gyllebeholdere som værende tætte. For at minimere risikoen for, at der opstår en utæthed på en af gyllebeholderne er der stillet vilkår til 5 årig beholder kontrol, samt årlig logbog over tankenes beskaffenhed, der skal fremvises ved tilsyn. Vi henviser desuden til den udarbejdede grundvandsredegørelse.”

Af den miljøtekniske redegørelse fremgår endvidere følgende om risikovurdering for grundvandsressourcen ved den ansøgte placering af anlæget:

”Det er Næstved kommunes opfattelse, at en stald og gylletanke er tætte anlæg. I tilfælde af uheld er der udarbejdet en beredskabsplan, og der er foretaget de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger i form af årlig egenkontrol og skærpet beholder kontrol hvert 5 år, så risikoen for uheld er minimeret.

Næstved kommune vurderer, at der med de stillede vilkår, ikke vil ske forringelse af grundvandet i grundvandsmagasinet i området omkring Højbjerg.”

Af bilag 3 til miljøgodkendelsen fremgår bl.a. følgende om landskabsvurderingen:

”Bilag 3. Landskabsvurdering

Ejendommen ligger i et område der i kommuneplanen er udpeget som jordbrugsområde og i udkanten af et område der er udpeget som større uforstyrret landskab. Jordbrugsområder er forbeholdt jordbrugserhvervet, mens større uforstyrret landskab bør friholdes for tekniske anlæg og store dominerende bebyggelser.

[...]

Generelt er placeringen ikke synlig fra større afstande. Fra øst begrænses synligheden af skoven Storevænge, fra vest skærmes indblikket af det eksisterende levende hegn, som der er stillet vilkår om, skal udbygges og vedligeholdes. Ligeledes er indsigten fra syd, hvor den nærmeste større vej også passere, begrænset af bevoksninger. Dertil ligger arealet lavt i terrænet, så det ansøgte ikke kommer til at virke som en barriere i landskabet. Den største synlighed og landskabelige påvirkning er fra nord, hvor man fra Højbjerg vil kunne se ned på anlægget. Det vil dog stadig være mulig at fornemme det omgivende landskab, både på grund af afstanden og den terrænmæssige placering.

Det skal dog bemærkes at anlægget vil være synligt og dominerende indenfor det landskabelige rum, som det ligger i, omkranset af skov, læhegn og andre bevoksninger. Det betyder at anlægget vil være en stor visuel betydning for de nærmeste naboer.

Ud fra ovenstående landskabelige analyse med besigtigelse, er det vurderet, at anlægget overordnet set, vil have en mindre visuel landskabelig påvirkning. Dermed er vurderingen, at anlægget ikke vil have en væsentlig indvirkning på udpegningen af området som større uforstyrret landskab.

Et anlæg af denne størrelse vil naturligvis have en landskabelig påvirkning af de nærmeste omgivelser, og en påvirkning af de nærmeste naboer. Dette dæmmes der op for med de angivne beplantningsvilkår. Det er valgt at stille vilkår om beplantning i grupper, for at bryde virkningen af det store bygningsanlæg. Der er valgt beplantningsgrupper og vedligeholdelse af læhegn, da dette er i overensstemmelse med områdets eksisterende beplantning.”

Af den miljøtekniske redegørelse fremgår bl.a. følgende om ammoniak og natur:

”Det ansøgte projekt opfylder kravet om ammoniakreduktion.

Samlet stiger ammoniakfordampningen fra 1494 kg N/år til 2614 kg N/år. Der reduceres samlet med 4.088 kg N/år mere end kravet.

[...]

Kategori 3-natur

[...]

Omkring anlægget på Højbjergvej 10A udgøres de beskyttede naturområder i langt overvejende grad af vandhuller. Nær anlægget findes blot 2 mindre moseområder, der således er kategori 3-natur (se kort 5).

Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Storevænge, blot 190 meter stik øst for anlægget og Lundshøj ca. 400 meter stik nord for anlægget, se kort 5.

[...]

Den nærmeste del af Storevænge skoven er beliggende ca. 140 meter fra anlægget og i den fremherskende vindretning. Merbelastningen er her beregnet til 1,2 kg N/ha/år. Tålegrænsen for de forekommende habitatnaturtyper med Bøg er 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i kommunen er 13,2 kg N/ha/år /2/ og den samlede belastning af de nærmeste partier af skoven bliver derfor 14,4 kg N/ha/år.

[...]

Vurdering

[...]

Kategori 3-natur

Kategori 3-moser: begge moser er besigtiget af kommunen i 2011 og har middel naturværdi. Ud fra deres botaniske indhold vurderes det, at de har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha. Da baggrundsbelastningen udgør 13,2 kg N vil en merdeposition på 0,7 kg N ikke medføre en overskridelse af naturområdernes nedre tålegrænse.

Kategori 3-skove: Lundshøj vil blive påvirket med en årlig merdeposition, der er på 0,6 kg N/ha. Dette vurderes ikke at medføre nogen tilstandsændring i naturindholdet for den skovbevoksede bakke.

Storevænge vil med projektet få en årlig samlet belastning på 14,4 kg N/ha. Den del af skoven, der belastes kraftigst fra den udvidede husdyrproduktion er samtidig eksponeret for vind og sol (syd- og vestbryn). Det vurderes derfor, at denne del af skoven ikke rummer en væsentlig rig eller

værdifuld epifyt-flora, der kan begrunde, at den nedre tålegrænse (10 kg N/ha/år) anvendes. Endvidere er den overvejende del af skovområderne indenfor skovbrynet enten ikke habitatnatur eller intensivt drevet bøgeskov uden væsentlige naturværdier.

Det vurderes derfor, at en årlig merbelastning på 1,2 kg N/ha ikke vil forringe naturværdierne i Storevænge væsentligt, og at projektet i forhold til påvirkning af kategori 3-skoven kan gennemføres som skitseret

[...]

Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter

[...]

Indenfor 1000 meter fra anlægget på Højbjergvej 10A findes ikke mindre end knap 40 større eller mindre naturområder, der langt overvejende udgøres af søer og vandhuller, se Kort 6.

Flere af disse er med stor sandsynlighed levested for en eller flere Bilag IV-padder (Springfrø, Stor Vandsalamander eller Spidssnudet Frø). Vandhullerne er besigtiget af kommunen i 2011. For vandhullerne C og B er den årlige merdepositionen 0,7 kg N eller mindre. For vandhul A er den årlige total deposition beregnet til ikke mindre end 3,6 kg N og merdepositionen 2,2 kg N, mens totale deposition for vandhul D er skønnet til at være ca. 1½-2 kg N. For øvrige vandhuller er merdepositionen mindre end 1 kg N/ha /år.

Udover nævnte Bilag IV-padder findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus.

[...]

Det vurderes af Danmarks Miljøundersøgelser, at merbelastninger der overstiger 1 kg N/ha/år kan ændre tilstanden i naturområder /19/ og dermed af levesteder for Bilag IV-arter. For padderne vil det typisk være fouragerings- og opholdsarealer.

I det ansøgte projekt udsættes vandhullerne B og C for en årlig merdeposition på 1 kg N eller mindre. For disse vandhuller vurderes tilstanden ikke at blive ændret væsentligt negativt. Hvorimod vandhullerne A og D modtager en større merdeposition. Disse vandhuller vurderes imidlertid ikke at være levesteder for Bilag IV-arter. Denne vurdering er foretaget med baggrund i kommunens besigtigelse i 2011 og tolkning af nyeste luftfotos. Vandhullerne er kraftigt overskyggede af omgivende vedplantebevoksninger og dermed uegnede som ynglevandhuller for Springfrø og Stor Vandsalamander.

De mange øvrige vandhuller modtager en merdeposition < 1 kg N/ha/år og vurderes derfor ikke at blive påvirket væsentligt negativt.

Det er derfor Næstved kommunes samlede vurdering, at projektet ikke vil påvirke raste- eller ynglelokaliteter for Bilag IV-padder, idet der ikke kan forventes en ændring af levesteder nær anlægget.”

Af den miljøtekniske redegørelse fremgår bl.a. følgende om påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter ved udbringning af husdyrgødning:

”Vandhuller og andre § 3-naturområder samt levesteder for Bilag 4-arter [...]

Bilag IV-arter

Lokaliteterne A-F på kort 10 vurderes at være potentielle yngle-lokaliteter for en eller flere bilag IV-padder. For at sikre bilag padderne mod påvirkning fra udbragt husdyrgødning (svinegylle), vurderer kommunen, at det er nødvendigt at etablere en 10 meter bred bræmme omkring lokaliteterne A-F, hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning. Bræmmen skal udmåles fra vandhullers øvre brinkkant mod udbringningsmarkerne. Lokaliteternes placering fremgår af Kort 10.

Da imidlertid samtlige vandhuller er omfattet af kravet om udlægning af 9 m bræmme (efter Lov om randzoner (nr. 591 af 14/6 2011) og Lov om ændring af lov om randzoner (nr. 563 af 18/6 2012) vil Næstved kommune ikke stille vilkår om etablering af en udspretningsfri bræmme, da dette er omfattet af anden lovgivning.”

Af miljøgodkendelsen fremgår følgende om alternative placeringer:

”0-alternativ

Såfremt det ansøgte projekt ikke resultere i en miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktion på Højbjergvej 10A, vil konsekvensen være, at husdyrbruget på sigt ikke længere lever op til alle de krav, der stilles mht. miljøpåvirkning af omgivelserne og BAT. På længere sigt vil husdyrbruget desuden ikke være konkurrence dygtigt i forhold til andre svinebrug.”

2.2. Klagernes indhold

Klager 1 har navnlig henvist til risikoen for, at driften af husdyrbruget vil påvirke grundvandet. Klager 1 har hertil anført, at husdyrbruget er placeret i strid med statslige og kommunale retningslinjer for området, idet det er placeret i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), som også er indvindingsopland og desuden ligger tæt på et NFI-område. Klager 1 mener ikke, at de vilkår, som er stillet eller kan stilles til miljøgodkendelsen, vil kunne forebygge en væsentlig risiko for alvorlig miljøpåvirkning af grundvandet og dermed en væsentlig risiko for forringelse af vandværkets vandkvalitet. Klager 1 har desuden anført, at kommunen har undladt at foretage en vurdering af alternative placeringer.

Klager 2–14 har ligeledes henvist til, at husdyrbruget er placeret i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), og anfører i den forbindelse, at der bør stilles vilkår om anvendelse af syrefast beton og gyllealarmer for at imødekomme risiko for nedslivning. Husdyrbruget er desuden placeret i et område, der i kommuneplanen er udpeget som Bevaringsværdigt Landskab og Større Uforstyrret Landskab, ligesom husdyrbruget er placeret uden for det i kommuneplanen udpegede område til store husdyrbrug. Det er klagerens vurdering, at husdyrbruget generelt vil tilsidesætte de landskabelige værdier i området, og de er af den opfattelse, at der bør stilles vilkår om skærmende beplantning omkring anlægget.

Vedrørende transport har klager 2–14 anført, at udvidelsen af husdyrbruget vil medføre væsentlige gener for de omboende i form af støv, støj, gyllepild, ødelagte veje og rabatter, sætningsskader på huse og svære trafikale forhold for børn mv. Det er af klagerne anført, at der ikke i forbindelse med miljøgodkendelsen er foretaget en reel vurdering af transportgenerne, og at der ikke foreligger en redegørelse for husdyrbrugets egentlige transportbehov samt til- og frakørselsforhold. Vedrørende størrelsen på de anvendte gyllevogne har klager 3 særligt anført, at der hidtil har været anvendt transportere med 20 ton, og at dette må være udgangspunktet for beregningen af antal gyllelæs i stedet for de i miljøgodkendelsen anvendte på 30-35 ton.

Vedrørende lugt har klager 2–14 anført, at OML-beregningen er mangelfuld og forkert, idet der er anvendt en forkert ruhedslængde, at der foreligger fejl ved angivelse af lugtcentrum, at afksthøjderne er forskellige fra bygningerne og idet forudsætningerne for OML-beregningen ikke fremgår af miljøgodkendelsen.

Klager 2–14 har desuden anført, at der ved det ansøgte projekt vil ske en uacceptabel ammoniakpåvirkning af den nærliggende natur samt bilag IV-arter. I forhold til påvirkningen af det nærliggende skovområde Storevænge er der anvendt forkert ruhedslængde, og der er ikke anvendt den korrekte tålegrænse. Der er endvidere kun vurderet på påvirkningen til nærmeste punkt af skoven. Klager 2 og klager 4-14 har i forlængelse heraf anført, at der bør stilles vilkår om bræmmer omkring vandløb og vandhuller, og de henviser til, at ansøger i nudrift ikke overholder kravet om opretholdelse af bræmmer.

Endvidere har klager 2 anført, at der bør være krav om overdækning af døde dyr, og at gylleforsuring ikke vil være tilstrækkeligt til at fjerne gener som følge af fluer, ligesom klager 3 har anført, at der er risiko for smittefare i form af MRSA.

Vedrørende samdrift har klager 3- 4 anført, at det ansøgte projekt skulle have været behandlet sammen med husdyrbruget beliggende Højbjergvej 16, som også ejes af ansøger.

Endeligt har klager 3-14 anført, at det ansøgte projekt ikke er erhvervs-mæssigt nødvendigt som følge af byggeriets industrielle karakter. Af den grund er der desuden ikke hjemmel til at udvide bygningsmassen indenfor skovbyggelinjen.

2.3. Næstveds Kommunes bemærkninger til klagerne

Næstved Kommune har i anledning af klagerne den 11. september 2015 bl.a. bemærket følgende:

”A) Modstrid med kommuneplanen
Beliggende i et OSD-område
[...]

Udpegningen søgeområder for større husdyrbrug, er en positiv udpegning, der viser hvor i kommunen det umiddelbart vil være lettest at opnå godkendelse til større husdyrbrug i forhold til natur, naboer og landskabsinteresser. Reglerne om godkendelse og udvidelse af husdyrbrug er de samme, uanset om husdyrbruget ligger inden for eller uden for de kommuneplanlagte arealer.

[...]

De statslige retningslinjer er tænkt som en planlægningsmæssigt værktøj og kan ikke direkte overføres til sagsbehandling af en konkret ansøgning.

B) Transport

Til- og frakørsel fra ejendommen

For at imødekomme naboernes ønsker og forslag, har vi under høringsperioden behandlet forslag, som vedrørte til- og frakørselsforhold ved ejendommen. Efterfølgende er der stille yderligere vilkår til transport. Se i øvrigt under trafik i bilag 5 i godkendelsen.

Mudder på vejen

Mudder på vejene i forbindelse med udbringning af gylle håndhæves i forbindelse med konkrete tilsyn.

Transport i anlægsfasen

Vi har ikke stillet et specifikt vilkår om transportvejen til/fra ejendommen i anlægsfasen, men ved udvidelse af bedriften, herunder påbegyndelse af byggeri, anser vi godkendelsen som ibrugtaget. Når godkendelsen er begyndt udnyttet, så skal vilkår 46 overholdes, dvs., at leverandører skal oplyses om at kørsel skal foregå af Petersmindevej. I anlægsfasen er byggeleverandører mv. også leverandører der skal oplyses om transportvejen.

Vilkår om god vej

Det fremgår af vilkår 45, at der skal etableres/vedligeholdes en god vej mod syd til Petersmindevej, der kan holde til tunge køretøjer. Der er ikke stillet vilkår om en asfalteret vej, da anden fast belægning også vil være

en mulighed. Det er beskrevet i vilkåret, at vejen skal kunne holde til tunge køretøjer og derfor vil en smal og hullet grusvej ikke være nok. God vej kunne have været præciseret til f.eks. ”kørefast vej med stabilt underlag”.

Vejlovens § 2 og afspærring af Petersmindevej

Vi har ikke bemyndigelse til at vurdere hvorvidt ansøger har fortabt retten til at benytte Petersmindevej, da det er et privatretligt spørgsmål, som skal afgøres ved en domstol. Ansøger ejer marken med matrikel nr. 1ag, Førsløv By, Førsløv, til hvilken han nødvendigvis skal have adgang til. Hvis en vejberettiget gør gældende, at vejen ikke er god og forsvarlig i forhold til trafikken, kan kommunen anmodes om at tage stilling til istandsættelse og vedligeholdelse af vejen i fremtiden.

Gylletransporter

Ved afsætning til biogas køres hele mængden af gylle på 12.840 ton afsted med læs på 30 ton. Det giver 427 transporter. Hvis gyllen holdes hjemme vil antallet af kørsler afhænge af gyllevognens størrelse. Størrelsen er mellem 30 og 35 ton. En del af gyllen pumpes direkte ud til areaerne på 60 ha, og der skal ikke køres ad vej. Ved 20 t/ha der holdes hjemme, skal der køres med ca. 11.640 ton. Ved kørsel med 33 ton ad gangen bliver det 353 læs.

C) Tekniske fejl i sagsbehandlingen

Ruhed i oplandet

Den ruhed som er anvendt i oplandet på Naturpunkt: Skov, lokalitet 1 er værdien ”L” i ansøgningen. Det burde være Rv. På baggrund heraf har vi lavet en scenarieberegning med ruheden Rv, som viser at merbelastningen er uændret.

[...]

Manglende vurdering af skovens indre partier

Der er foretaget besigtigelser fra Petersmindevej i syd til den nordlige spids af Storevænge. Besigtigelserne er foretaget indtil ½ km ind i skoven. Med den ruhed, der er forbundet med, at et område er skovbevokset, vil der ikke være en merdeposition, der overstiger 1,0 kg N/ha/år i en afstand, der overstiger 1 km fra skovbrynet.

OML-beregninger og lugt

[...]

Med intentioner om at vise, at lugtgenekriterierne kan overholdes, har konsulenten i ansøgningskemaet indsat en lugtreduktion på 20% i smågrisestalden. Det er den effekt, der generelt kan opnås ved forhøjet afkast. Effekten er indsat under ”luftrensning” for staldafsnittet. Effekten burde ikke have været indsat i skemaet, da effekten reelt kun skal dokumenteres gennem OML-beregningen. OML-beregningen er indsendt samtidig med,

at ansøgningen er indsendt. De 20% luftreduktion burde være fjernet i den endelige version af ansøgningen

D) Vilkår

[...]

Industriel karakter og skovbyggelinjen

Vi har vurderet, at den ansøgte udvidelse er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommen som landbrugsejendom. Endvidere har vi vurderet, at størrelsen og udformningen ikke medfører, at anlægget får industriel karakter og dermed ville kræve en landzonetilladelse.

[...]

Fluer

Vilkår 60 omkring bekæmpelse af fluer bør ændres, da vi er blevet opmærksomme på, at Statens Skadedyrslaboratorium ikke eksisterer længere. I stedet for Statens Skadedyrslaboratorium skal der stå Institut for Agroøkologi, Århus Universitet. Erfaringsmæssigt vurderer vi, at vilkår 60 omkring bekæmpelse af fluer og vilkår 61 omkring renholdelse af ejendommen og dens omgivelser er tilstrækkelige til at sikre omkringboende for væsentlige fluegener.

[...]

Landskabsvurderingen

Vi kan godt se, at vores formulering kunne have været skarpere. Der burde nok ikke have stået ”da det vil være muligt at se ind over staldene”. For nej man vil ikke kunne se ind over tagene på staldene, men man vil kunne ane fx siloerne bag staldene. Der står ikke i landskabsvurderingen, at området ikke har nogen landskabeligværdi, eller at det flade område har en mindre landskabeligværdi end det bakkede. Men landskabet er beskrevet.

Klager beskriver anlægget som værende 250 m langt og 125 m bredt. Det giver et billede af en stald med de dimensioner. Staldene bliver 125 m lange og hele anlægget strækker sig over de 250 m (altså hvor stalde og bygninger ligger ved siden af hinanden). I forhold til synlighed fra Sneslev By, så er det vores vurdering, at anlægget kun vil være synligt fra ydersiden af randbeplantningen mod nordøst. Der vil være strækninger på Sneslevvej hvor anlægget vil være synligt fra, hvis man ser mod øst.

Syrefast beton

Vi har ikke stillet vilkår om at der skal anvendes syrefast beton, da gyllebeholdere i forvejen er underlagt tilstrækkelige byggetekniske anvisninger for krav om materialer, konstruktion mv. og som udgangspunkt betragtes staldanlæg og gyllebeholdere som værende tætte.

Risiko for sammenstyrtning af vej ved Højbjergvej 18

Kommunens Center for Trafik og Ejendomme vurderer, at vejens beskafenhed er i en god og forsvarlig stand, også selvom den bliver belastet yderligere.

Inddragelse af staldbygninger på Højbjergvej 16 (Højbjergvej 14)
Ansøger driver også en svineproduktion på Højbjergvej 16, 4250 Fuglebjerget. Denne ejendom er beliggende 380 meter fra Højbjergvej 10A. Vi har vurderet, at ejendommene forureningsmæssigt kan skilles ad, da svineproduktionerne kan drives uafhængig af hinanden.

Intet vilkår om gyllealarm (Højbjerg vandværk)
Formålet med en alarm på gyllebeholdere er at registrere pludselige fald. Vi har drøftet muligheden for at sætte vilkår om gyllealarm med en producent og vurderet, at da en alarm ikke kan registrere langsom udsivning fra en gyllebeholder, så vil der ikke kunne opnås den ønskede effekt. Derfor vurderer vi, at vi ikke har saglig begrundelse for at stille vilkår om gyllealarm. Vi har desuden stillet to vilkår (nr. 36 og 37) om at gyllebeholderen skal beholderkontrolleres hvert 5 år, efter første 10 års beholderkontrol, samt, at de som minimum en gang årligt skal efterses for brud, kabelskader og revner.

Vi anser brud og overløb af gyllebeholder som et uheld og derfor gælder vilkårene om beredskabsplanen ved driftsforstyrrelser og uheld (nr. 69-71) også her. Det fremgår af vilkår 70 hvad beredskabsplanen skal indeholde og den skal ved uheld være med til at sikre grundvand og det omkringliggende miljø.”

2.4. Nye oplysninger under sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i perioden fra oktober 2016 til december 2017 løbende været i dialog med kommunen og ansøgers konsulent vedrørende fejl og mangler i OML-beregningerne.

Ansøgers konsulent har på baggrund af henvendelser fra Miljø- og Fødevareklagenævnet henholdsvis den 12. og 30. januar 2017 indsendt nye OML-beregninger, hvor der bl.a. er korrigeret i forhold til lugtcentrum, $OU_{E/s}$, placering af afkast, tilføjelse af 14 nye afkast samt øget ventilationsmængde.

For så vidt angår ventilationsmængden konstaterede Miljø- og Fødevareklagenævnet herefter, at de bagvedliggende ventilationsydelse pr. stiplads ($m^3/time/stiplads$) oversteg 95 %-fraktilen for de specifikke dyretyper og staldtype.¹¹ Miljø- og Fødevareklagenævnet anmodede derfor den 13. juli 2017 kommunen om at foretage en fornyet beregning, hvor ventilationsydelse er repræsentative for standardlugtemissionerne.

¹¹ Ifølge nævnets praksis (NMK-132-00750, NMK-132-00756) er 95 %-fraktilen det øvre ventilationsniveau, hvor standardlugtemissionsværdierne for den specifikke dyre- og staldtype kan anses for repræsentative, jf. også Videncenter for Svineproduktion: Riis, Anders L. (2006), ”Standardtal for lugtemission fra danske svinestalde om sommeren”, VSP meddelelse nr. 742.

Nævnet anmodede desuden om, at beregningen omfattede alle relevante omliggende enkeltboliger.

Den 21. august 2017 oplyste Næstved Kommune med henvisning til en ny OML-beregning af 16. august 2017, at de anså lugtgenekriterierne for overholdt for alle omkringboende ved anvendelse af miljøkryds, der var implementeret i OML-beregningen ved reducere af afkastdiameteren med 30 %. Ifølge kommunen var ventilationen sat til 6 % under den vejledende maksimale ventilationsydelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet anmodede efterfølgende om en ny projektilpasning og OML-beregning, idet ventilationsydelsen for enkelte stalde fortsat oversteg 95 %-fraktilen, bygningshøjderne ikke var i overensstemmelse med det ansøgte og idet miljøkryds var implementeret i OML-beregningen ved en 30% reduktion af afkastenes diameter, hvilket ikke er i overensstemmelse med nævnets praksis.¹²

Den 14. december 2017 indsendte ansøgers konsulent en revideret OML-beregning, hvor bygningshøjderne er korrigeret i overensstemmelse med det ansøgte, jf. tabel 2 i miljøgodkendelsen, og hvor afkast er forhøjet som følge heraf. Ventilationsvolumen er desuden korrigeret svarende til vejledende maksimal ydelse. Beregningen viser, at beskyttelsesniveauet for lugt kan overholdes uden anvendelse af miljøkryds.

Næstved Kommune har yderligere den 21. august 2017 på baggrund af Miljø- og Fødevareklagenævnets forespørgsel vedrørende gyllebeholdernes placering og den anvendte reducerede normtal i forhold til fosfor pr. foderenhed, oplyst følgende:

”Gyllebeholderne

Den rigtige placering fremgår af det fiktive skema nr. 81034.¹³

[...]

BAT fosfor

Vi er enige i konsulentens bemærkninger.”¹⁴

Til nærmere belysning af kommunens overvejelser vedrørende de trafikale forhold har Næstved Kommune endvidere den 8. september 2017 fremsendt et notat af 13. juli 2015, der er udarbejdet af kommunens Team Trafik, som besvarelse på Miljø- og Fødevareklagenævnets spørgsmål af

¹² NMK-132-00705

¹³ Se Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse bilag 1

¹⁴ Konsulenten har i et brev af 21. august 2017 til Miljø- og Fødevareklagenævnet oplyst, at BAT-kravet til fosfor blev ændret i løbet af sagsbehandlingsperioden, hvilket indebar at der ikke længere var behov for en foderkorrektur for fosfor. Der blev lavet en scenarieberegning af kommunen, som viste fosfor ab lager uden foderkorrektur. Det er dette tal, der fremgår af godkendelsen.

Tallet blev imidlertid ikke sat ind i den originale ansøgning.

13. juli 2017 vedrørende en adgangsvej til Petersmindevej, hvoraf følgende fremgår:

”Centret har fra Team Miljø modtaget en anmodning om en udtalelse til indholdet i de kommentarer, i særdeleshed de trafikale, som er indkommet hvis der sker en udvidelse af svinetransporter fra Højbjergvej 10A ad Petersmindevej.

[...]

Forslaget om at der laves en parallelvej til Petersmindevej, kræver at grundejerne vil afstå de arealer som vejens anlæg vil optage. Hvilken status en parallelvej vil få, afhænger af om vejen kun fungerer som en aflastningsvej (markvej), eller om vejen også vil blive brugt som vej for de øvrige (eller nogen af) grundejere.

Hvis parallelvejen kan laves således at den kun benyttes af svineproducenten, vil vi betegne vejen som en privat vej uden for vores myndighed. Det kræver dog at grundejerne hvor vejen skal ligge er enige om dette, og at de vil afstå den jord det vil kræve at anlægge vejen. Vi vil kræve at vejen kun benyttes af svineproducenten, ellers vil adgangen til den offentlige vej Petersmindevej blive inddraget.

Hvis parallelvejen derimod ønskes anlagt som en vej der i fremtiden skal benyttes af flere brugere, vil status på vejen blive at det er en privat fællesvej.

For at lave en ny privat fællesvej i landzone skal denne godkendes efter privatvejslovens kap.5 § 11, hvilket betyder at kommunen skal godkende et nyt vejudlæg og efterfølgende godkende vejprojektet.

Centret skønner at den bedste løsning vil være at ombygge den eksisterende vej, eventuelt med en belægning der ikke støver så meget, eller at der indgås en aftale om vanding inden der køres på vejen med svinetransporter.”

Den 6. februar 2018 har Miljø- og Fødevareklagenævnet oplyst Næstved Kommune om, at det ikke er muligt at fastsætte vilkår 45, 46, 52 og 53, idet vilkårene regulerer forhold, der er omfattet af lov om private fællesveje¹⁵ og færdselsloven.¹⁶ På den baggrund har nævnet anmodet kommunen om en beskrivelse samt begrundet vurdering af, hvilken betydning en ophævelse af de konkrete vilkår har for kommunens vurdering af gener forbundet med transport til og fra svinebruget.

¹⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015 om private fællesveje med senere ændringer.

¹⁶ Lovbekendtgørelse nr. 38 af 5. januar 2017, færdselsloven.

Næstved Kommune har i den anledning den 27. februar 2018 fremsendt følgende bemærkninger:

”Antal transporter på Højbjergvej

I forbindelse med denne beskrivelse og vurdering af transportforholdene på Højbjergvej 10A har vi i kommunens Team Byg, Miljø og Affald anmodet ansøgers konsulent og kommunens Team Trafik om deres bidrag til besvarelsen. Herunder er konsulenten blev bedt om at vurdere, om de oplyste antal transporter i ansøgningen stadig er rigtige. Ansøgers konsulent fastholder de tidligere oplyste antal transporter i ansøgningen og nævner, at der bør ses på problemstillingen omkring transporter ud fra de rette proportioner.

Den ønskede produktion medfører 787 årlige transporter. I dette tal er regnet med:

- indtransport af korn til foder
- egen foderblanding (dvs. ingen tilkørsel af færdigfoder til ejendom)
- udkørsel af gylle til udspretningsarealer

I nu-situationen er der 303 årlige transporter. Der er således tale om en gennemsnitlig forøgelse af de daglige transporter fra 0,83 til 2,16.

Ud af de fremtidige 787 transporter er 493 sæsonbetingede transporter (kornkørsel og gyllekørsel). Ud af de nuværende 303 transporter er de 120 sæsonbetingede transporter. Fraregnes de sæsonbetingede transporter vil der ske en forøgelse af transporterne fra 183 årligt til 294 årligt. Dette er en gennemsnitlig forøgelse af de daglige transporter fra 0,5 til 0,81.

Af trafikmålinger fra Højbjergvej målt i 2017 (målepunkt 1 på kort) fremgår det, at der over en uge blev målt 2 køretøjer større end 12,5 meter/dag og af en trafikmåling fra 2018 (målepunkt 2 på kort) fremgår det, at der over en uge blev målt 1 køretøj større end 12,5 meter/dag.

Køretøjer over 12,5 meter er større lastbiler, så som 4 akslet lastbiler, lastvognstog og sættevogne. Det bemærkes, at Petersmindevej (punkt 4 på kort) er i så dårlig stand, at der ikke har kunnet køre foderleverancer m.m. på denne vej i flere år.¹⁷

Kommunens vurdering

Antal transporter

Som det fremgår af trafiktallene, kører der henholdsvis 1 og 2 store lastbil pr. dag på Højbjergvej. Det er udelukket, at der kommer lastbiler til Højbjergvej 10A via Petersmindevej, da den private fællesvej ikke er egnet til kørsel pga. misligholdelse.

En forøgelse af trafikmængden til Højbjergvej 10A med yderligere en lastbil pr. dag, er efter kommunes vurdering ikke en væsentlig forøgelse i

¹⁷ Kortet er ikke medtaget i Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse.

antallet af transporter, og det vurderes ligeledes, at det ikke kan give anledning til trafiksikkerhedsmæssige problemer. Højbjergvej er en smal vej, som så mange andre veje på landet, men den er i en rigtig god stand. Eventuelle støv- og støjgener fra 2 henholdsvis 3 lastbiler i gennemsnit pr. dag, vil kommunen ikke betragte som værende en væsentlig miljømæssig gene. Det øgede antal transporter til Højbjergvej 10 A vurderes ikke udelukkende, at være de helt store lastbiler alle sammen, f.eks. er lastbiler fra Daka som regel mindre lastbiler på størrelse med en skraldebil. Kommunens vurdere, at den ekstra belastning på Højbjergvej ikke udgør et færdselssikkerhedsmæssigt problem og kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Ophævelse af vilkår

Vilkår 45, 46, 52 og 53 omkring transporter og vejforhold blev stillet efter godkendelsen havde været i høring hos de omkringboende for at imødegå beboerne på Sneslevvej og Højbjergvej. Dvs. at vilkårene ikke var med i kommunens udkast til godkendelse, og det har hele tiden været kommunens vurdering, at godkendelsen godt kunne gives uden vilkår 45, 46, 52 og 53.

Vilkår 45

At klagenævnet ophæver vilkår 45 medfører, at ansøger er frit stillet med hensyn til hvilke adgangsveje eksterne leverandører anvender. Alle eksterne leverandører vil formentlig køre til ejendommen gennem landsbyen Sneslev og via Højbjergvej. Der ligger ingen daginstitution eller skole i landsbyen Sneslev. Jævnfør ovennævnte afsnit omkring vurdering af antal større transporter, så vurderer kommunen, at det øgede antal transporter ikke vil medføre væsentligt øgede trafikale og miljømæssige gener for de omkringboende. På baggrund heraf vurderer vi, at der kan gives miljøgodkendelse til ejendommen i forhold til det udvidede antal transporter, også selvom vilkår 45 ophæves.

Vilkår 46

Vilkår 46 er formålsløst når vilkår 45 ophæves og kommunen har ikke yderligere kommentarer til, at vilkåret ophæves.

Vilkår 52

Vilkår 52 var sat for at tilgodese ejendommene Petersmindevej 3 og 5, som er beliggende umiddelbart op ad vejen. Vejen forbi de to ejendommen som vilkåret skulle tilgodese, er p.t. i så dårlig stand, at vejen ikke benyttes. Når vilkår 45 ophæves og de eksterne transporter ikke længere skal benytte Petersmindevej, så er vilkåret ikke længere relevant. Ved kørsel på Petersmindevej mod Højbjergvej køres der også på grusvej.

Ejendommene Højbjergvej 10 og 14 er beliggende i svinget hvor grusvej og asfaltvej mødes. Her vil det være naturligt for lastbilerne at køre langsomt, da forholdene ikke er til hurtig kørsel. Vilkåret har derfor kun været stillet af hensyn til Petersmindevej 3 og 5. På baggrund af antallet af

transporter vurderer kommunen, at ophævelse af vilkåret ikke vil medføre støv- og støjgener som kommunen vil vurderer som væsentlige. Kommunens Team Trafik vurderer, at den private fællesvej mellem husdyrbruget og Højbjergvej p.t. er i en forholdsvis god stand. Hvis grusvejen på et tidspunkt kommer i så dårlig stand, at det efter kommunens vurdering kan give anledning til unødige støjgener for de omkringboende, er der mulighed for, at Team Trafik kan kræve, at vejen holdes i en god og forsvarlig stand til den trafikmængde og art der benytter vejen.

Vilkår 53

Vilkår 53 om vanding af grusvejen ved de to ejendomme på Petersmindevej er ikke relevant, når vilkår 45 og 46 ophæves. Vejen forbi de to ejendomme som vilkåret skulle tilgodese, er p.t. i så dårlig stand, at vejen ikke benyttes. Det er derfor usandsynligt, at eksterne leverandører vil benytte vejen og hvis det sker ind i mellem vil antallet af transporter være begrænset. På den baggrund har kommunen ingen kommentarer til at vilkåret ophæves.”

Den 6. marts 2018 har Næstved Kommune fremsendt følgende rettelselser til bemærkningerne af 27. februar 2018:

”I vores brev af den 27.2.2018 til Nævnets Hus har vi henvist til to trafiktælling på Højbjergvej. Vi er efterfølgende blevet opmærksomme på, at den ene af disse målinger ikke er foretaget på Højbjergvej, men på den tilstødende Sneslevvej, målepunkt 2a. Se vedlagte kortbilag.¹⁸

I brevet af den 27.2.2018 skrev vi følgende:

”Af trafikmålinger fra Højbjergvej målt i 2017 (målepunkt 1 på kort) fremgår det, at der over en uge blev målt 2 køretøjer større end 12,5 meter/dag og af en trafikmåling fra 2018 (målepunkt 2 på kort) fremgår det, at der over en uge blev målt 1 køretøj større end 12,5 meter/dag.”

Det er således fejlagtigt, at trafikmålingen, målepunkt 2 er foretaget på Højbjergvej. Denne måling er foretaget på Sneslevvej og vil således ikke blive lagt til grund for vores vurdering. Vi har ingen nyere trafiktælling på Højbjergvej, målepunkt 2 på kortbilaget.

Hvis Klagenævnet er af den opfattelse, at det er nødvendigt, at der foreligger en trafiktælling på Højbjergvej, målepunkt 2, vil vi iværksætte denne straks. Resultatet vil i givet fald forelægge en uge efter igangsætning.

På trods af den fejlagtige placering af trafiktællingen er det stadig vores vurdering, at den miljømæssige påvirkning fra transporterne til og fra Højbjergvej 10A, (ca. 2 daglige transporter i gennemsnit pr. dag efter udvidelsen), ikke vil være en væsentlig miljømæssig gene. Endvidere fast-

¹⁸ Kortet er ikke medtaget i Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse.

holder vi vores vurdering af, at godkendelsen kan meddeles, selvom vilkår 45, 46, 52 og 53 bliver ophævet.”

Endvidere har Næstved Kommune den 27. august 2018 på baggrund af Miljø- og Fødevareklagenævnets forespørgsel oplyst, at der er tale om en fejl, når der i vilkår 43 står kl. 6, idet ansøgningen ikke indeholder en begrundelse for at fravige støjvejledningens udgangspunkt,¹⁹ hvorefter dagperioden begynder kl. 7.

Klager 2-14 har henholdsvis den 5., 6., 7., 8., 9. og 12. marts 2018 fremsendt supplerende bemærkninger i anledning af Næstved Kommunes bemærkninger af 27. februar 2018. Bemærkningerne er i det væsentligste en gentagelse af det allerede fremførte.

Endeligt har Næstved Kommune den 24. oktober 2018 på Miljø- og Fødevareklagenævnets foranledning fremsendt en uddybende naturvurdering af projektets påvirkning af § 3-vandhullerne A og D og Bilag IV-arter. Af det fremsendte fremgår navnlig følgende:

”[...]Hvorvidt et givet vandhul udgør en potentiel ynglebiotop for en given art afhænger primært af strukturerne i og omkring vandhullet; især lysforholdene.

[...]

På fotos fra lokaliteterne kan man se, at vandhullerne er næsten helt tilgroede og i § 3-besigtigelserne for begge vandhuller er angivet en bredandel med væsentlig skyggevirksomhed på 75-100%. På denne baggrund er det kommunens vurdering, at begge vandhuller A og D ikke er potentielle ynglelokaliteter for bilag IV-arter.

[...] De to vandhuller, A og D, indgår i netværket af yngle- og rasteområder for det almindelige plante- og dyreliv i området, idet de er placeret i levende hegn, *men de indgår slet ikke eller kun i meget ringe grad i netværket af yngle- og rasteområder for Bilag IV arter grundet deres tilstand.*

[...]

Vandhullernes tilstand og atmosfærisk merdeposition

Vandhullerne A og D er ikke typebestemt til nogen habitatnaturtype i kraft af forekomst af kransålalger eller arter af Andemad. Desuden er forekomst af rørsump meget begrænset pga. skygge fra vedplanter. Der er ikke registreret rørsump i Vandhullernes tilstand og atmosfærisk merdeposition Vandhullerne A og D er ikke typebestemt til nogen habitatnaturtype i kraft af forekomst af kransålalger eller arter af Andemad. Desuden

¹⁹ Miljøstyrelsens støjvejledning nr. 5/1984, Ekstern støj fra virksomheder.

er forekomst af rørsump meget begrænset pga. skygge fra vedplanter. Der er ikke registreret rørsump i vandhul A og blot 1-5 % i vandhul D.

De færreste vandhuller er kvælstofbegrænsede og der er ikke grund til at antage, at vandhullerne A og D hører til den kategori af vandhuller. Vandhullerne A og D har ikke nogen fastsat tålegrænse for kvælstofdeposition (jf. Ammoniakmanualen) og er eutrofe.

Vandhullerne er af ældre dato, overskyggede og praktisk taget uden vandplantevegetation. Det er kommunens vurdering, at der ikke er tale om 3140-søer (kransnålalgesøer) med lav tålegrænse.

Udover selve vandhullet kan rørsump og bredvegetation påvirkes af atmosfærisk N-deposition. I mange tilfælde kan dette sidestilles med § 3-mose, der har tålegrænsen 15-25 kg N/ha/år. For vandhuller i mindre remiser i hegn omgivet af agerland vil tålegrænsen for en i forvejen påvirket vegetation være i den høje ende af intervallet, dvs. nærmere de 25 kg N/ha/år end 15 kg N/ha/år. Da baggrundsbelastningen er ca. 13 kg N/ha/år vil den samlede belastning selv indregnet et markbidrag af varierende størrelse ikke komme i nærheden af naturtypens øvre tålegrænse. Endelig skal det atter fremhæves, at der i praksis stort set ikke er nogen rørsump, der kan påvirkes.

Det er således kommunens vurdering at der er tale om naturligt eutrofe vandhuller med en i forvejen kvælstofpåvirket vegetation, som ikke vil undergå en tilstandsforandring grundet den påtænkte udvidelse af svineproduktionen.

Sammenfatning

På denne baggrund er det Næstved Kommunes vurdering, at påvirkningen af vandhullerne A og D ikke vil føre til en væsentlig ændring af mulighederne for, at Spidssnudet frø, Springfrø og Stor vandsalamander fortsat kan opretholde levedygtige bestande i området.

Denne vurdering tager primært afsæt i, at

1. vandhullerne har en meget begrænset - hvis overhovedet nogen betydning for arterne som yngle- og/eller rasteområde
2. vandhullerne ikke er kvælstofbegrænsede, og der forventes ikke en ændring af vandhullernes tilstand og deres omgivelser”

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Det fremgår dog af forarbejderne til bestemmelsen, at nævnet har mulighed for og efter omstændighederne pligt til at inddrage andre

forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmålet om overholdelse af gældende EU-ret eller grundlæggende forvaltningsretlige grundsætninger.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

1. Landskab og skovbyggelinje
2. Kommuneplanen ift. store husdyrbrug
3. Område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og grundvandsbeskyttelse
4. Transport
5. Lugt
6. Fluer
7. Støj
8. BAT
9. Døde dyr
10. Ammoniakpåvirkning af natur og bilag IV-arter
11. Udbringningsarealer
12. Alternative placeringer
13. Udnyttelsesfristen

Efter nævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af Næstved Kommunes afgørelse.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Husdyrbrugloven blev ændret ved lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love.

Ændringsloven trådte i kraft den 1. august 2017 og indeholder følgende overgangsbestemmelser i § 10, stk. 13 og 14:

”Stk. 13. Klagesager om afgørelser om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der ikke er færdigbehandlet den 1. august 2017, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler, jf. dog stk. 14.

Stk. 14. I klagesager om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der ikke er færdigbehandlet den 2. marts 2017, ophæver Miljø- og Fødevareklagenævnet fastsatte vilkår i tilladelsen eller godkendelsen, der vedrører husdyrbrugets udbringningsarealer. Tilsvarende gælder for klagesager om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, som Miljø-

og Fødevareklagenævnet modtager den 2. marts 2017 eller senere. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ikke herudover inddrage forhold vedrørende husdyrbrugets udbringningsarealer i sagsbehandlingen.”

Da klagen i denne sag ikke er færdigbehandlet den 1. august 2017 er henvisningerne til husdyrbrugloven i denne afgørelse derfor en henvisning til lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 12 og kræver en godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, stk. 2.

Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 sikre, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Godkendelsen skal indeholde vilkår, der sikrer, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at kravene i husdyrbruglovens § 19 opfyldes, jf. husdyrbruglovens § 27.

Kommunen skal meddele afslag på en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt, jf. lovens § 31.

De nærmere regler om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Det følger af ændringslovens § 10, stk. 13, at Miljø- og Fødevareklagenævnet behandler klagesager om tilladelse eller godkendelse af husdyrbrug efter de hidtil gældende regler, når de ikke er færdigbehandlet af nævnet den 1. august 2017. Det følger af den dagældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelses § 55, stk. 1, at Miljø- og Fødevareklagenævnet behandler sager efter de hidtil gældende regler, når anmeldelsen eller ansøgningen om tilladelse eller godkendelse af husdyrbrug er modtaget af kommunalbestyrelsen før den 2. marts 2017.²⁰ Idet ansøgningen om godkendelse af husdyrbruget er indsendt til kommunalbestyrelsen den 13. juni 2014, er henvisningerne i det følgende til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen derfor en henvisning til den dagældende bekendtgørelse, dvs. bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

3.2.2 Ad 1. Landskab og skovbyggelinje

Bestemmelsen i husdyrbruglovens § 19 giver mulighed for, at hensynet til landskabelige værdier kan varetages ud fra eksempelvis et æstetisk, kul-

²⁰ Bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

turhistorisk eller geologisk synspunkt.²¹ I tilknytning hertil fremgår det ligeledes af husdyrbruglovens § 23, nr. 4, at vurderingen af bl.a. en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 11 og 12 også omfatter hensynet til de landskabelige værdier.

Ved opførelse af ny bebyggelse på et husdyrbrug uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer - og ved opførelse af ny bebyggelse, der ikke er erhvervsmæssigt nødvendig for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom - skal kommunen ved vurderingen af bl.a. en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12 sikre, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, jf. lovens § 22, stk. 1. I relation til erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, der opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, skal kommunen vurdere beliggenheden og udformningen af det ansøgte, jf. husdyrbruglovens § 22, stk. 2.

Landskabelige hensyn indgår blandt de forhold, som efter husdyrbruglovens § 31, jf. lovens § 19, kan føre til, at der skal meddeles afslag på en ansøgning om tilladelse/godkendelse efter lovens §§ 10, 11 eller 12.

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at det ansøgte projekt opføres i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer.

Det fremgår desuden af Næstved Kommunes bemærkninger til klagerne, at det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbruget som landbrugsejendom. Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at udvidelsen sker i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, at der uanset bebyggelsens samlede areal ikke er tale om meget store landbrugsbygninger af industriel karakter, at der ikke er tale om et fællesanlæg, der knytter sig til driften på flere ejendomme, og at den nye bebyggelse heller ikke i øvrigt kan karakteriseres som usædvanlig.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder i øvrigt ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at det ansøgte projekt i tilstrækkelig grad varetager hensynet til landskabelige værdier, jf. husdyrbruglovens § 19. Særligt for så vidt angår det af klager 2-14 anførte om, at der bør stilles vilkår om skærmende beplantning omkring husdyrbruget, bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at Næstved Kommune allerede har fastsat vilkår 63-66 om skærmende beplantning, og at nævnet ikke finder grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at disse vilkår er tilstrækkelige til at sikre de landskabelige hensyn.

²¹ Forslag til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (L 55), Folketingsåret 2006-2007, særtrykket, side 66.

For så vidt angår det af klager 2 anførte om, at der ikke er hjemmel til at udvide bygningsmassen indenfor skovbyggelinjen, bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at det følger af naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 2, nr. 4,²² at forbuddet i lovens § 17, stk. 1, imod placering af bebyggelse indenfor en afstand af 300 m fra skove, ikke gælder for byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, og som opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

3.2.3 Ad 2. Kommuneplanen ift. store husdyrbrug

Klager 2-14 har anført, at det ansøgte projekt ikke ligger indenfor det i kommuneplanen udpegede område til store husdyrbrug.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det forhold, at der i kommuneplanen måtte være udpeget særlige områder til store husdyrbrug ikke er ensbetydende med, at der ikke må etableres store husdyrbrug udenfor disse områder. Det afgørende for, om husdyrbruget kan etableres eller udvides er husdyrbruglovens bestemmelser.

3.2.4 Ad 3. Område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og grundvandsbeskyttelse

Efter husdyrbruglovens § 23, stk. 1, nr. 2, skal kommunalbestyrelsen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 varetage hensynet til beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder.

Som følger heraf skal kommunen ifølge husdyrbruglovens § 19 vurdere, om en ansøgning om godkendelse indeholder de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og sikre at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Dette kan ske ved fastsættelse af vilkår, der sikrer, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at kravene i husdyrbruglovens § 19 opfyldes, jf. § 27.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at husdyrbrugets anlæg er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), samt i grundvandsdannende opland og i indvindingsopland til flere vandværker. Anlægget er beliggende udenfor nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) og indsatsområde (IO).

Derudover kan Miljø- og Fødevareklagenævnet konstatere, at nærmeste boring til alment vandindvindingsanlæg ligger ca. 700 meter fra husdyrbrugets anlæg. Afstandskravet i husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 2, om 50 meters afstand til vandforsyningsanlæg er dermed opfyldt.

²² Lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af, at anlægget kan placeres i det pågældende OSD-område uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrbruglovens § 19. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at området hovedsagligt består af moræneler med en generel lertykkelse på mere end 15 meter, og at Næstved Kommune har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening ved fastsættelse af bl.a. vilkår 34, 35, 36, 37, 55, 56, 59, 67, 69, 70 og 71, omhandlende bl.a. 5 årig beholderkontrol, betonfæstet læsseplads, årlig inspektion og logbog af gyllebeholder for brud, samt vilkår om spild.

For så vidt angår det af klager 1-14 anførte om manglende gyllealarm, skal Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærke, at der ved etablering af et gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning gælder et afstandskrav om mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m², jf. husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 2.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter yderligere regler om bl.a. opbevaring af fast og flydende husdyrgødning, herunder regler om indretning og drift af gødningsopbevaringsanlæg.²³ Af bekendtgørelsens § 21 fremgår reglerne om bl.a. alarmsystemer, beholderbarrierer og terrænændringer for gyllebeholdere placeret i særlige risikoområder eller nær vandløb og søer. De generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder bekendtgørelsens kap. 8 om opbevaring af flydende husdyrgødning mv. skal overholdes, uanset om der er tale om en tilladelse/godkendelse eller en anmeldelse. Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 3, at kommunen efter en konkret vurdering kan fastsætte vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens generelle regler.

Næstved Kommune har i den miljøtekniske beskrivelse redegjort for, at gyllebeholderne ikke er placeret i et risikoområde eller indenfor 100 m fra en sø på over 100 m², og kommunen har ikke i det konkrete tilfælde fundet anledning til at benytte adgangen efter bekendtgørelsens § 3 til at fastsætte et vilkår om gyllealarm, der er mere vidtgående end de generelle regler herom. Det er således kommunens vurdering, at de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen om indretning m.v. af gyllebeholdere i tilstrækkelig grad sikrer mod risikoen for uheld m.v. og deraf følgende udslip fra gyllebeholderne på Højbjergvej 10 A.

Det følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 80, at kommunens afgørelser efter bekendtgørelsen ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan derfor ikke tage stilling til klagepunktet vedrørende manglende gyllealarm. Nævnet bemærker, at det påhviler kommunen at føre tilsyn med, at de generelle regler i bekendtgørelsen overholdes. Nævnet bemærker endvidere, at klage over

²³ Bekendtgørelse nr. 1011 af 22. juni 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

den måde, hvorpå kommunen udøver tilsynspligten kan indgives til Ankestyrelsen.²⁴

3.2.5 Ad 4. Transport

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 2, skal kommunen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

I tilknytning hertil fremgår det af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, jf. bilag 2, punkt D12 og H35, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 11 eller 12 skal indeholde oplysninger om virksomhedens interne transportveje og til- og frakørselsforhold vedrørende arbejdskørsel, herunder transport af husdyrgødning og ind- og udlevering af dyr, samt en vurdering af støjbelastningen i forbindelse hermed.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet lægger efter det oplyste under sagens behandling til grund, at det opgjorte antal transporter er følgende:

Transporter	Før udvidelse		Efter udvidelse		
	Antal/år	Kapacitet/transport	Antal/år (afsætning til aftaleareal)	Antal/år (afsætning til biogas)	Kapacitet/transport
Afhentning af gylle til biogasanlæg (lastbil)	-		-	366	35 tons
Afgasset biomasse retur (lastbil)	-		-	80	35 tons
Udbringning af gylle / afgasset biomasse (gyllevogn/lastbil)	110	25 tons	334	44	35 tons
Indkørsel af korn (traktor)	10	30 tons	114*	114*	35 tons
Fodertransporter mineraler, soja (lastbil)	26	30 tons	29*	29*	35 tons
Indlevering af polte	3		3	3	
Afhentning af døde dyr	52		52	52	
Udlevering af smågrise	26		104	104	
Afhentning af slagtesøer	26		52	52	
Diverse transporter	50		50	50	
Transporter i alt	303		738	894	

²⁴ Det kommunale tilsyn er pr. 1. april 2017 overført fra Statsforvaltningen til Ankestyrelsen, jf. lov nr. 176 af 21. februar 2017 om ændring af lov om kommunernes styrelse og regionsloven.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer som følge heraf, at udvidelsen af produktionen vil medføre en stigning i antallet af transportere til og fra ejendommen fra 303 til 894 transportere for så vidt angår samlet transport ved afsætning til biogasanlæg og fra 303 til 738 transportere ved samlet transport ved afsætning til aftalearealer og udbringning med gyllevogn. Dette vil betyde en forøgelse af trafikmængden til og fra Højbjergvej 10 A fra gennemsnitlig 0,8 transportere pr. dag til ca. 2,0-2,4 transportere pr. dag.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker indledningsvis, at en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven primært kan regulere hvilke af ejendommens adgangsveje, som skal anvendes ved transport til og fra bedriften, samt at til- eller frakørsel skal ske på bestemte tidspunkter. Spørgsmål om for eksempel belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning²⁵ og afgøres af de relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver på denne baggrund vilkår 45, 46, 52 og 53.

Med henblik på at begrænse generne fra det øgede antal transportere til og fra husdyrbruget, har Næstved Kommune fastsat vilkår 43, 44, 49 og 51. Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke anledning til at tilsidesætte kommunens vurdering af, at disse vilkår er tilstrækkelige. Miljø- og Fødevareklagenævnet er således enig med kommunen i, at en forøgelse af trafikmængden til 2-3 lastbiler i gennemsnit pr. dag ikke vil indebære en væsentlig miljømæssig gene for de omkringboende, selvom vilkårene 45, 46, 52 og 53 ophæves. Nævnet har ved vurderingen navnlig lagt vægt på, at Højbjergvej, ifølge det af kommunen oplyste, er i god stand, at det i vilkår 43-44 er fastsat, hvornår kørsel kan ske, og at antallet af transportere ikke kan antages at afvige fra, hvad der må forventes i landzone.

Vilkår 43 ændres i overensstemmelse med det af Næstved Kommune oplyste under sagens behandling.

3.2.6 Ad 5. Lugt

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 1, jf. stk. 3, kan kommunalbestyrelsen ikke godkende husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12, hvis etableringen, udvidelsen eller ændringen vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet. Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at det beskyttelsesniveau for bl.a. lugt, der er fastlagt i bekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, overskrides.

²⁵ I dette tilfælde bl.a. lov om private fællesveje.

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B fremgår, at der skal beregnes en geneafstand ud fra både Miljøstyrelsens lugtmodel (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug),²⁶ og efter FMK-vejledningen.²⁷ Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, at spredningsberegningen i relation til Miljøstyrelsens lugtmodel efter ansøgers ønske helt generelt kan erstattes af en konkret spredningsberegning med OML-modellen (udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser).

I relation til FMK-vejledningen fremgår det af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, at den anviste spredningsmodel kun i særlige tilfælde med meget afvigende ventilationsforhold kan erstattes af en konkret spredningsberegning med OML-modellen (udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser).

Næstved Kommune har konstateret, at beskyttelsesniveauet for lugt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 ikke kan overholdes for enkeltboligen Højbjergvej 10, da geneafstanden – beregnet efter Miljøstyrelsens lugtmodel – er længere end den faktiske afstand.

Næstved Kommune har i bemærkningerne til klagerne oplyst, at der ved en fejl er indsat 20 % lugtreduktion i ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk. Miljø- og Fødevareklagenævnet har derfor foretaget en ny beregning, hvor de 20 % lugtreduktion er fjernet. Nævnet har endvidere som nærmeste fremtidige byzone indsat Fuglebjerg ca. 2 km vest for anlægget. Miljø- og Fødevareklagenævnets beregninger viser, at lugt er overholdt i forhold til samlet bebyggelse, byzone og nærmeste enkeltbolig Petersmindevej 9, men ikke til enkeltboligerne Højbjergvej 10 og 14.

Ansøgers konsulent har, som følge af at beskyttelsesniveauet for lugt ikke er overholdt ved anvendelse af Miljøstyrelsens lugtmodel, foretaget beregninger med OML-modellen, der viser, at lugtbeskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, er overholdt i forhold til alle tre genekategorier – byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone m.v. og enkeltboliger.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker indledningsvis, at en konkret OML-beregning, der erstatter beregningerne efter Miljøstyrelsens lugtmodel, skal overholde beskyttelsesniveauerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 i forhold til alle omliggende enkeltboliger uden

²⁶ Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen ”Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug”, december 2006.

²⁷ Miljøcenter Fyn/Trekantområdet, ”Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde”, FMK, 2. udgave maj 2002.

landbrugspligt og ikke kun de enkeltboliger, hvor lugtgenekriteriet ikke kan overholdes efter Miljøstyrelsens lugtmodel.

Det er endvidere Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at når der anvendes en konkret spredningsberegning som erstatning for beregning efter Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-vejledningen, bør kommunen vurdere, om den anvendte OML-beregning er lavet med korrekte beregningsfaktorer. Endvidere bør kommunen foretage en vurdering af ansøgers tolkning af resultaterne.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i forbindelse med nævnets behandling af sagen konstateret en række mangler ved den oprindelige OML-beregning, herunder at ventilationsafkastene er fejlplaceret, at der mangler afkast, at lugtcentrum er fejlplaceret, at der er uoverensstemmelse mellem de anvendte $OU_{E/s}$ i OML-beregningen og i husdyrgodkendelse.dk, og at der mangler en inddragelse af de omkringliggende terrænforhold.

Det er endvidere i strid med Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis at anvende ventilationsydelse pr. stiplads, der overskrider 95 %-fraktilen for de specifikke dyretyper og staldtyper.²⁸

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på denne baggrund af flere omgange anmodet Næstved Kommune om at foretage en ny OML-beregning. Næstved Kommune har senest den 14. december 2017 fremsendt en OML-beregning, hvor ventilationsydelsen er fastsat, så den svarer til den vejledende maksimale ventilationsydelse pr. stiplads,²⁹ bygningshøjderne er korrigeret i overensstemmelse med det ansøgte, jf. tabel 2 i miljøgodkendelsen, og afkastene er forhøjet som følge heraf.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at OML-beregningen af 14. december 2017 viser, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt til samlet bebyggelse, byzone og for alle de omkringliggende enkeltboliger.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det er en forudsætning for overholdelse af de vejledende lugtgeneafstande, at forudsætningerne i de fornyede lugtberegninger i OML-modellen overholdes. Nævnet ændrer derfor vilkår 2 og 41.

Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer herefter, at den ansøgte produktion ikke vil medføre væsentlige lugtgener, hvis de fastsatte vilkår overholdes. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at lugtgeneafstandene er overholdt for de relevante boliger, bebyggelser og områder i nærheden

²⁸ NMK-132-00750 og NMK-132-00756.

²⁹ Miljø- og Fødevareklagenævnet har til brug herfor benyttet "Klimateknik": Pedersen et al., (2014). Klimateknik, Landbrugsforlaget, 4. rev. udg., 3. oplag, samt "Ventilationskapacitet": Pedersen, P., (2005). Ventilationskapacitet, SEGES, VSP, rev. 2011/8.

af husdyrbruget, at de vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om ”god staldhygiejne”, jf. vilkår 40, og at der ikke er grundlag for at antage, at husdyrbrugets lugtbidrag til omgivelserne alligevel er uacceptabelt for de omkringboende.

3.2.7 Ad 6. Fluer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, jf. bilag 2, punkt H33 og H34, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal indeholde oplysninger om fluebekæmpelse og anden skadedyrsbekæmpelse.

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at Næstved Kommune har vurderet, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder efter en samlet vurdering, at den ansøgte produktion ikke vil medføre væsentlige fluegener for de omkringboende, så længe ansøger overholder de i godkendelsen angivne foranstaltninger samt de af kommunen fastsatte vilkår 60 og 61. Nævnet har herved lagt vægt på, at forebyggelse af flueplage først og fremmest kræver en god gødningshåndtering samt en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Et husdyrbrug må i øvrigt sikre, at fluer bekæmpes i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer. I overensstemmelse hermed ændrer Miljø- og Fødevareklagenævnet formuleringen af vilkår 60.

3.2.8 Ad 7. Støj

Efter husdyrbruglovens § 23, nr. 3, skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 11 eller § 12 varetage hensynet til begrænsning af eventuelle gener for naboer, herunder støjgener.

Næstved Kommune har i miljøgodkendelsens vilkår 47-50 fastsat vilkår om støj fra husdyrbruget. Vilkår 47 er fastsat med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Kommunen har vurderet, at der med disse vilkår i tilstrækkeligt omfang er taget hensyn til omgivelserne.

Nævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering og fastsætte yderligere vilkår med henblik på begrænsning af støjgener.

3.2.9 Ad 8. BAT

Det følger af nævnets praksis,³⁰ at kommunen i sager om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT. Vejledningen anviser en

³⁰ Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 3. maj 2011 med j.nr. NMK-132-00042.

metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbrugets samlede anlæg.³¹ Af Miljøstyrelsens introduktion til de vejledende emissionsgrænseværdier fremgår bl.a. følgende:³²

"På den baggrund skal godkendelsesmyndigheden ud fra proportionalitetsmæssige betragtninger foretage en konkret og individuel vurdering af, hvad der objektivt set kan lade sig gøre i de eksisterende dele af anlægget inden for de led i produktionskæden, som indgår i fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Godkendelsesmyndigheden bør i den forbindelse anvende de principper, som anvendes ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Herefter bør der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, hvorefter ansøger i overensstemmelse med bemærkningerne i afsnit 4.2 har frit valg på hele anlægget."

Det bemærkes, at vurderingen af, om BAT-kravet i husdyrbrugloven er opfyldt, er uafhængig af, om beskyttelsesniveauet for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge vejledningen udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

BAT ammoniak

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at der skal installeres et gylleforsuringsanlæg med en ammoniakreduktion på 70 % samt 8.700 årlige driftstimer i alle stalde. Miljøgodkendelsen indeholder imidlertid ikke en nærmere redegørelse for anlæg og type og en dokumentation for effekt. Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at det eneste gylleforsuringsanlæg til svin på teknologilisten er "JH Forsuring NH4+", der kan reducere ammoniakemissionen med 64 % i svinestalde. Nævnet finder derfor, at der ved beregningerne skal tages udgangspunkt i et gylleforsuringsanlæg med 64 % effekt samt 8.760 årlige driftstimer.

Miljø- og Fødevareklagenævnets beregninger viser herefter, at ammoniakemissionen fra det samlede anlæg øges med 366 kg N/år til i alt 2.980 kg N/år.

³¹ De vejledende emissionsgrænseværdier for de forskellige dyretyper findes på Miljøstyrelsens hjemmeside:

http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Landbrug/Husdyrgodkendelser/bat/BAT-standardvilkaar.htm

³² "Introduktion til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på baggrund af Miljøstyrelsens vejledning beregnet den vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak for anlægget til maksimalt 6.627 kg N/år. Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt opfylder således den vejledende emissionsgrænseværdi.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer vilkår 14, 19, 21, 22 og 23 således, at de er i overensstemmelse med teknologilisten for så vidt angår JH Forsuring NH₄⁺ i svinestalde.

BAT fosfor

Næstved Kommune har i miljøgodkendelsen beregnet en vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor på 17.314 kg N/ha/år og en fosforemission fra det samlede anlæg på 17.328 kg P ab lager uden foderkorrektion for fosfor.

Det fremgår af sagen, at der i ansøgningen er anvendt en fodertilpasning på fosfor, idet fosforindholdet i foderet er reduceret fra norm 4,8 g P/FE til 4,5 g P/FE. Næstved Kommune fandt imidlertid under behandlingen af det ansøgte, at foderkorrektion for fosfor ikke var nødvendigt, da BAT-kravet til fosfor blev ændret i løbet af sagsbehandlingsperioden.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på baggrund af Miljøstyrelsens vejledning beregnet den vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor for anlægget til maksimalt 16.775 kg P ab lager.³³

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer dermed, at fosforemissionen fra det samlede anlæg, beregnet til 17.328 kg P ab lager uden foderkorrektion for fosfor, ikke overholder den vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder derfor, at der er behov for at reducere P ab lager med minimum 553 kg P ab lager, og at dette kan ske ved foderkorrektioner. Ansøger har den 14. december 2017 oplyst at være indforstået med, at der fastsættes vilkår om fodertilpasning i overensstemmelse med det ansøgte og dermed med et fosforindhold i foderet på 4,5 kg P/FE. Fosforemissionen fra det samlede anlæg er herefter beregnet til 16.484 kg P ab lager med foderkorrektion for fosfor.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer som følge heraf vilkår 24 og 25, samt tilføjer yderligere vilkår 24 a, 25 a og 25 b.

3.2.10 Ad 9. Døde dyr

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, jf. bilag 2, punkt I36-39, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens §

³³ Miljø- og Fødevareklagenævnet har taget udgangspunkt i BAT-emissionsgrænseværdierne gældende fra før 1. august 2014, idet ansøgningen er indgivet inden august 2014.

12 skal indeholde oplysninger om virksomhedens affaldsforhold, herunder opbevaring og bortskaffelse af døde dyr. Det følger endvidere af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 1, nr. 10, at en godkendelse efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde vilkår med krav til håndtering og opbevaring af affald.

Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen sikre, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne og såfremt det vurderes nødvendigt skal der fastsættes vilkår til at sikre, at husdyrbruget indrettes og drives en på sådan måde, at kravene i husdyrbruglovens § 19 opfyldes, jf. § 27.

Klager 2 har anført, at der i miljøgodkendelsen bør være krav om overdækning af døde dyr.

Det fremgår af den miljøtekniske redegørelse, at døde produktionsdyr skal opbevares på et fast areal med kadaverkappe og kølebrønd, hvorefter de afhentes af DAKA indenfor normalt 24 timer. Næstved Kommune angiver endvidere i redegørelsen, at der ikke er fastsat vilkår til opbevaringen af døde dyr, da dette er omfattet af bekendtgørelsen om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.³⁴

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at der kan være grund til at stille vilkår om affaldshåndteringen på et husdyrbrug, hvis der foreligger særlige omstændigheder, der giver grund til at antage, at der vil være gener, selvom husdyrbruget overholder de almindelige regler om håndtering af affald.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder i det foreliggende tilfælde, at det af hygiejniske hensyn er nødvendigt at supplere de af kommunen stillede vilkår 57-59 om affaldshåndtering med et yderligere vilkår om opbevaring af døde produktionsdyr.

Miljø- og Fødevareklagenævnet tilføjer derfor et nyt vilkår 59a.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i øvrigt, at det hører under Næstved Kommune som tilsynsmyndighed at påse, at godkendelsen og de almindelige regler om håndtering af affald, herunder døde dyr, overholdes. Tilsynsmyndighedens afgørelser kan ikke påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrbruglovens § 48, stk. 2. Klage over den måde, hvorpå kommunen udøver tilsynspligten kan i stedet indgives til Ankestyrelsen.

3.2.11 *Ad 10. Ammoniakpåvirkning af natur og bilag IV-arter*

Efter husdyrbruglovens § 23, stk. 1, nr. 2, skal kommunalbestyrelsen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 varetage hensy-

³⁴ Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

net til beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder.

Før der træffes afgørelse om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. § 6, stk. 1, jf. § 7, stk. 6, i habitatbekendtgørelsen.³⁵ Denne vurdering skal fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 4. I bekræftende fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det pågældende område under hensyn til bevaringsmålsætningen for området, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 2. Viser konsekvensvurderingen, at projektet vil skade området, må der efter bekendtgørelsens § 6, stk. 2, ikke gives tilladelse eller godkendelse til det ansøgte.

Af § 11, stk. 1, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår, at kommunalbestyrelsen ikke kan godkende husdyrbrug efter § 12 i husdyrbrugloven, hvis etableringen, udvidelsen eller ændringen vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet. Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at det beskyttelsesniveau for ammoniak, der er fastlagt i bilag 3, jf. § 11, stk. 3.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit A, er der fastsat et ammoniakbeskyttelsesniveau, der i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven skal anvendes ved vurderingen af, om det ansøgte vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger. Af bekendtgørelsens bilag 3, afsnit A, fremgår bl.a. følgende:

”A. Beskyttelsesniveau for ammoniak

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- a) Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- b) Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- c) Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.”

[...]

³⁵ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Af bekendtgørelsens bilag 3, afsnit A, fremgår bl.a. følgende om kategori 3-natur:

3. Ad c. Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Kategori 3-natur: Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1- eller kategori 2-natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1- eller kategori 2-natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav. Kommunen skal konkret vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter § 3 i lov om naturbeskyttelse. Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der er beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. definition af skov i lov om skove.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser, og ved vurdering af om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af kategori 3-natur, skal kommunen inddrage alle følgende 4 kriterier:

- 1) det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særlige værdifulde naturområder, rekreative om-

råder og/eller værdifulde kulturmiljø samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser,

2) om det aktuelle område er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats,

3) det aktuelle naturområdes naturkvalitet og

4) kvælstofbidrag til området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder for så vidt angår skove om de gødskes.

Kriterierne inddrages med henblik på, at kommunalbestyrelsen for naturområder med særlige regionale og lokale naturinteresser alene stiller krav til en maksimal N-merdeposition, hvis området er omfattet af en af de ovennævnte udpegninger i kommuneplanen, er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats og/eller har en høj naturkvalitet, samt at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, områderne modtager fra andre kilder.

Kommunen skal i sin begrundelse for at stille skærpede krav til en ammoniakfølsom naturtype omfattet af kategori 3 redegøre for naturtypens status i forhold til de ovennævnte 4 kriterier.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsætter følgende krav til ammoniakdepositionen for hhv. kategori 1, 2 og 3-natur:

”4. Krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, jf. kategori 1-, kategori 2- og kategori 3-natur

Tabel 3. Krav til ammoniakdepositionen i de forskellige områder. Med "totaldeposition" menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med "merdeposition" menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager) som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

husdyrbrug	
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

*) Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel) [...]."

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker indledningsvis, at Næstved Kommune den 21. august 2017 overfor Miljø- og Fødevareklagenævnet har bekræftet, at den korrekte placering af gyllebeholderne fremgår af det fiktive skema nr. 81034 samt oversigtsplanen på miljøgodkendelsens forside.³⁶ Nævnet har derfor med udgangspunkt i gyllebeholdernes korrekte placering, gylleforsuring med 64 % effekt samt driftstid på 8.760 t/år foretaget en ny beregning af ammoniakdepositionen for de relevante naturpunkter.

Næstved Kommune har i miljøgodkendelsen angivet, at nærmeste kategori 1-natur er beliggende i Natura 2000-område nr. 163 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsemose godt 3-4 km nordvest for anlægget.

I forhold til kategori 2-natur fremgår det af miljøgodkendelsen, at nærmeste kategori 2-naturområde er et overdrev 1,8 km nordøst for anlægget samt et andet overdrev i Dyrehaven 2,3 km nordøst for anlægget.

Næstved Kommune har udregnet totaldepositionen til henholdsvis 0,0 kg N/ha/år og 0,1 kg N/ha/år for kategori 1 og 2-natur. Miljø- og Fødevareklagenævnets har foretaget en genberegning af totalbelastningen til kategori 1 og 2-naturområderne ift. den korrekte placering af gyllebeholderne, gylleforsuring med 64 % ammoniakreduktion og 8.760 driftstimer. Beregningen viser, at totalbelastningen er uændret 0,0 kg N/ha/år og 0,1 kg N/ha/år til hhv. kategori 1 og 2-natur. Miljø- og Fødevareklagenævnet finder derfor ikke anledning til at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af, at det ansøgte ikke vil medføre en påvirkning af kategori 1 og 2-natur.

Derudover har Næstved Kommune identificeret fire kategori 3-naturområder, som ligger tæt på husdyrbruget. Naturarealerne er udpeget som henholdsvis to mindre moseområder (vandhuller) omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og to ammoniakfølsomme skove.

³⁶ Se bilag 1 til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse.

Næstved Kommune har oplyst, at moserne er besigtiget i 2011, at skovene er besigtiget i 2013 og at baggrundsbelastningen i området er 13,2 kg N/ha/år.

Ammoniakfølsomme skove (Storevænge og Lundshøj)

Næstved Kommune har i godkendelsen anført, at den nærmeste ammoniakfølsomme skov er Storevænge beliggende ca. 140 meter øst for anlægget. Storevænge er en større nåletræs- og løvskov. Ifølge kommunens besigtigelse er den overvejende del af skovområdet indenfor skovbrynet intensivt drevet, men indenfor et smalt bælte mod nabomarkerne forekommer partier med ældre bøge på tør, fattig skovbund. Ammoniakfølsom skov har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Næstved Kommune har beregnet en merdeposition til Storevænge på 1,2 kg N/ha/år med en totaldeposition af skoven på 3,4 kg N/ha/år. Kommunen har efterfølgende beregnet den samlede belastning til 14,4 kg N/ha/år.

Derudover har Næstved Kommune på baggrund af besigtigelsen vurderet, at skovområdet indenfor skovbrynet ikke indeholder væsentlige naturværdier og at skovbrynet nærmest ejendommen pga. eksponering for vind og sol ikke rummer en væsentlig rig eller værdifuld epifyt-flora, der kan begrunde, at den nedre tålegrænse på 10 kg N/ha/år anvendes. Næstved Kommune har desuden i deres bemærkninger til klagerne anført, at de ikke finder grundlag for at fastsætte vilkår for kvælstofdeposition i de tilfælde, hvor merdepositionen fra projektet og baggrundsbelastningen ikke overstiger den øvre tålegrænse på 20 kg N/ha/år.

Endeligt har Næstved Kommune i kommentaren til klagerne anført, at den anvendte ruhed rettelig burde have været "Rv" og ikke som anvendt "L". Kommunen har kontrolleret betydningen af fejlen, og er kommet frem til, at merbelastningen er uændret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker indledningsvis, at kommunen har beregnet den samlede ammoniakdeposition til skoven som summen af merdepositionen og baggrundsbelastningen, men at den samlede ammoniakdeposition skal beregnes som summen af totaldepositionen (inklusive merdepositionen) og baggrundsbelastningen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har foretaget en genberegning af merbelastningen til Storevænge med korrekt indsættelse af gyllebeholderen, ruheden Rv og reduktion i effekten af gylleforsuringen. Af genberegningen fremgår, at merbelastningen er 1,8 kg N/ha/år og totalbelastningen 4,1 kg N/ha/år, hvilket sammenlagt med baggrundsbelastningen på 13,2 kg N/ha/år svarer til en samlet belastning af skoven på 17,3 kg N/ha/år.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder herefter ikke anledning til at tilsidesætte kommunens konklusion, hvorefter produktionsudvidelsen ikke vil medføre en tilstandsændring og påvirke naturområdet væsentligt. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på kommunens beskrivelse af, at

arealet er stærkt udgrøftet, at skoven tættest på anlægget er beliggende i den fremherskende vindretning, at den er eksponeret for vind og sol og ikke rummer en væsentlig rig eller værdifuldt epifyt-flora, samt at den overvejende del af skovområdet indenfor skovbrynet er intensivt drevet og ikke har væsentlig naturværdi.

Hvad angår skoven Lundshøj, der er beliggende ca. 400 meter stik nord for anlægget, har Næstved Kommune på baggrund af skovens karakter ligeledes vurderet, at projektet ikke vil medføre en tilstandsændring i naturindholdet for den skovbevoksede bakke. Halvdelen af skoven udgøres af bøgeskov på morbund.

Ammoniakfølsom skov har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Det fremgår af kommunens beregninger, at merbelastningen til området er 0,3 kg N/ha/år med en totaldeposition på 0,6 kg N/ha/år.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har foretaget en genberegning af merbelastningen for skoven Lundshøj, der viser, at merbelastningen er 0,4 kg N/ha/år med en totalbelastning på 0,7 kg N/ha/år. Sammenlagt med baggrundsbelastningen på 13,2 kg N/ha/år svarer dette til en samlet belastning på 13,9 kg N/ha/år.

Henset til, at merdepositionen er under 1,0 kg N/ha/år, finder Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke anledning til at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af, at produktionsudvidelsen ikke vil medføre en tilstandsændring af naturområdet.

Moser

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer at den nærmeste mose er lokalitet nr. 2, der ligger ca. 150 meter vest for anlægget, mens en anden mose ligger ca. 500 meter syd for anlægget.

For så vidt angår mosen vest for anlægget, har Næstved Kommune i godkendelsen beregnet en merdeposition på 0,7 kg N/ha/år med en totaldeposition på 1,4 kg N/ha/år. Kommunen har besigtiget områderne, og har på baggrund heraf vurderet, at områderne har en moderat naturtilstand. Som følge af deres botaniske indhold er det kommunens vurdering, at tålegrænsen for moserne er 15-25 kg N/ha/år. Det er herefter kommunens vurdering, at projektet ikke vil medføre en tilstandsændring af naturområderne, idet den nedre tålegrænse ikke overskrides.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har foretaget en genberegning af merbelastningen for mosen, vest for ejendommen, der viser, at merbelastningen er 0,8 kg N/ha/år med en totalbelastning på 1,5 kg N/ha/år. Sammenlagt med baggrundsbelastningen på 13,2 kg N/ha/år svarer dette til en samlet belastning på 14,7 kg N/ha/år.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke anledning til at tilsidesætte kommunens vurdering af, at produktionsudvidelsen ikke vil medføre en tilstandsændring af moserne, henset til at merdepositionen er under 1,0 kg N/ha/år.

Øvrig natur – søer, vandhuller og Bilag IV-arter

Næstved Kommune har i godkendelsen angivet, at der indenfor 1.000 meter fra anlægget findes omkring 40 større eller mindre naturområder, der overvejende består af søer og vandhuller.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak ikke omfatter bl.a. søer og enge, som er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om ammoniakbeskyttelsesniveauet for kategori 3-natur må dog efter nævnets opfattelse forstås og administreres i lyset af reglerne i naturbeskyttelseslovens §§ 3, 29a og § 65, stk. 3, og den hertil knyttede praksis. Det må således antages, at det ikke har været hensigten med ammoniakbeskyttelsesniveauet for kategori 3-natur at give kommunerne adgang til at godkende ansøgninger efter husdyrbrugloven om projekter, hvis realisering vil medføre ændringer i tilstanden af naturtyper, som er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 og beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter, og som dermed forudsætter dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3.

Før der træffes afgørelse om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, skal der desuden foretages en vurdering af, om det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a),³⁷ jf. § 10, stk. 1, nr. 1, jf. § 7, stk. 6, i habitatbekendtgørelsen.³⁸ Vurderingen skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Områderne skal være nødvendige for bestandene af de pågældende arter, hvilket betyder, at de vurderes at have betydning for opretholdelsen af den yngle- eller rastebestand, hvis yngle- eller rasteområde berøres af en given aktivitet. Yngle- eller rasteområdet vil i de fleste tilfælde omfatte mere end blot den enkelte lokalitet, hvor ynglen forekommer, og som udgangspunkt må yngleområder ansues ud fra en bredere, populations-økologisk betragtning. Således skal et yngle- eller rasteområde for en

³⁷ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer.

³⁸ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

padde ikke nødvendigvis forstås som det enkelte vandhul, men som et netværk af vandhuller med tilknyttede arealer.³⁹

Det er i miljøgodkendelsen anført, at de nærliggende vandhuller A-D med stor sandsynlighed er levested for en eller flere Bilag IV-padder (Springfrø, Stor Vandsalamander eller Spidssnudet Frø). Vandhullerne er besøgt af Næstved Kommune i 2011, men der er ikke registreret nogen Bilag IV-arter ved de angivne vandhuller. Det fremgår desuden af godkendelsen, at der med stor sandsynlighed findes en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i kommunen er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus.

Næstved Kommune har for så vidt angår vandhullerne B og C beregnet, at disse vil modtage en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, hvorfor disse vurderes ikke at blive påvirket væsentligt, herunder i forhold til bilag IV-arters yngle- eller rasteområder. Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder ikke anledning til at tilsidesætte kommunens vurdering.

Næstved Kommune har for så vidt angår vandhullerne A og D, der er beliggende henholdsvis 130 meter vest for anlægget og 200 meter øst for anlægget, beregnet, at disse vil modtage en merdeposition på henholdsvis 2,2 kg N/ha/år med en totaldeposition på 3,6 kg N/ha/år og en totaldeposition på 1,5-2 kg N/ha/år. Kommunen har besøgt områderne i 2011, samt undersøgt luftfotos og på den baggrund vurderet, at vandhul A og D ikke er levested for Bilag IV-arter, idet områderne er kraftigt overskyggede af omgivende vedplantebevoksninger. Det fremgår af miljøgodkendelsen, at det som følge heraf er kommunens vurdering, at projektet ikke vil påvirke raste- og ynglelokaliteter for bilag IV-arter.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet konstaterer, at Miljøstyrelsen den 20. juni 2008, som en del af overvågningen af bilagsarter mv. med fokus på arterne brun frø (butsnudet frø, spidssnudet frø* og springfrø*) og stor vandsalamander*, ved besigtigelse af et vandhul beliggende ca. 900 meter nordøst for anlægget,⁴⁰ fandt haletudser af butsnudet frø, spidssnudet frø* og springfrø*, ligesom der den 1. juni 2012 blev fundet ét voksent individ og 10-100 haletudser af butsnudet frø samt over 10 haletudser af spidssnudet frø. Det fremgår endvidere af Naturdatabasen, at Næstved Kommune den 19. april 2013 ved besigtigelse af den omkransede mose har anført, at området er potentielt levested for springfrø*, stor vandsalamander*, spidssnudet frø*, lille vandsalamander, grøn frø og skrubbtudse.

³⁹ Forarbejderne til den indsatte § 29a i Lov nr. 514 af 12. juni 2009 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om jagt og vildtforvaltning og forskellige andre love (Beskyttelse af visse dyrearter m.v.) - Lovforslag nr. 153 af 28. maj 2009 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om jagt og vildtforvaltning og forskellige andre love (Beskyttelse af visse dyrearter m.v.) link:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=123546>

⁴⁰ * angiver Bilag IV-art.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at det, på baggrund af de af Miljøstyrelsen konstaterede forekomster af haletudser af spidssnudet frø* og springfrø* i 2008, samt over 10 haletudser af spidssnudet frø i 2012 i et vandhul ca. 900 meter nordøst for ejendommen, må lægges til grund, at det omkringliggende netværk af vandhuller, herunder vandhul A og D, er yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har foretaget en genberegning af ammoniakdepositionen for vandhul A og D, der viser, at merbelastningen er hhv. 2,1 kg N/ha/år med en totalbelastning på 3,2 kg N/ha/år og 1,7 kg N/ha/år med en totalbelastning på 2,9 kg N/ha/år. Sammenlagt med baggrundsbelastningen på 13,2 kg N/ha/år svarer dette til en samlet belastning på 17,1 kg N/ha/år for vandhul A og 16,1 kg N/ha/år for vandhul D.

Næstved Kommune har på Miljø- og Fødevarerklagenævnets foranledning foretaget en uddybende væsentlighedsvurdering, hvor kommunen vurderer, at de beregnede ammoniakdepositioner ikke vil føre til en væsentlig tilstandsændring af vandhullerne og dermed ikke medføre en ændring af Bilag IV-arternes (Spidssnudet frø, Springfrø og Stor Vandsalamander) mulighed for fortsat at opretholde en levedygtig bestand i området. Kommunen har ved vurderingen lagt vægt på, at vandhul A og D ikke er kvælstofbegrænsede, at der er tale om naturligt eutrofe vandhuller uden nogen fastsat tålegrænse, og at vegetationen i forvejen er kvælstofpåvirket. Kommunen vurderer endvidere, at vandhullerne har en meget begrænset, hvis overhovedet nogen, betydning for arterne som yngle- eller rasteområde, bl.a. fordi vandhullerne er næsten helt tilgroede med en væsentlig skyggevirksomhed på 75-100 %.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder ikke anledning til at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af, at det ansøgte projekt ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter.

Hvad angår forekomsten af flagermus i området, er det Næstved Kommunes vurdering, at raste- eller yngleområder for flagermus ikke vil blive påvirket, da der ikke er forbundet bygningsmæssige ændringer med projektet. Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder ikke anledning til at tilsidesætte denne vurdering.

3.2.12 *Ad 11. Udbringningsarealer*

Det følger af ændringslovens § 10, stk. 14, at Miljø- og Fødevarerklagenævnet i klagesager om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der ikke er færdigbehandlet den 2. marts 2017, skal ophæve fastsatte vilkår i tilladelsen eller godkendelsen, der vedrører husdyrbrugets udbringningsarealer. Nævnet ophæver derfor vilkår 8-10 i Næstved Kommunes afgørelse.

Det følger endvidere af ændringslovens § 10, stk. 14, at Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke herudover kan inddrage forhold vedrørende husdyrbrugets udbringningsarealer i sagsbehandlingen. Nævnet behandler derfor ikke klagepunktet vedrørende manglende vilkår om bræmmer. Nævnet bemærker, at hensynet til at undgå skade på yngle- eller rasteområder ved udbringning af husdyrgødning skal varetages af den generelle arealregulering og naturbeskyttelseslovens § 29a.

3.2.13 *Ad 12. Alternative placeringer*

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen af en godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, stk. 2, vurdere de væsentlige mulige alternative løsninger, jf. husdyrbruglovens § 24, stk. 1.

Om alternativer anføres i bestemmelsens forarbejder:⁴¹

"De væsentlige mulige alternative løsninger kan være en anden placering eller udseende, en anden sammensætning af husdyrholdet, andre adgangsforhold. De alternative løsninger foreslås af ansøger og i visse tilfælde af offentligheden. Vurderingen kan omfatte en vurdering af det ansøgte i forhold til det alternativ, at der ikke foretages en udvidelse eller ændring."

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at 0-alternativet for husdyrbruget er, at der ikke sker en udvidelse. Næstved Kommune har samlet vurderet, at det ansøgte projekt kan placeres som ansøgt, og at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt. Kommunen har bl.a. lagt vægt på, at anlægget fremstår samlet i landskabet, placeringen i terrænet, og at der med overholdelse af de fastsatte vilkår ikke vil ske en væsentlig påvirkning af landskabet og miljøet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder herefter, at kommunen har vurderet alternative løsninger og finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering.

3.2.14 *Ad 13. Udnyttelsesfristen*

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 48, stk. 1, jf. husdyrbruglovens § 59 a, at en godkendelse efter § 12 i husdyrbrugloven, der den 1. august 2017 ikke er bortfaldet efter de hidtil gældende regler, bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del. På denne baggrund ophæver Miljø- og Fødevareklagenævnet vilkår 4, 5 og 6.

3.3 *Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger*

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ved afgørelser om miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven kun tage stilling til forhold, der er omfattet af hus-

⁴¹ Særlige bemærkninger til § 24 i lovforslag nr. 55 af 26. oktober 2006.

dyrbrugloven, og tager derfor ikke stilling til klagepunkterne vedrørende manglende trafiksikkerhed, ødelagte veje og rabatter, sætningsskader på huse samt sundhedsfare, herunder MRSA-smitte.

Vedrørende det af klager 3-4 anførte om, at det ansøgte projekt skulle have været behandlet sammen med Højbjergvej 16, der også ejes af ansøger, konstaterer Miljø- og Fødevareklagenævnet, at Næstved Kommune har vurderet, at de to ejendomme er forureningsmæssigt adskillelige, hvorfor driften på Højbjergvej 16 ikke er indgået som en del af den påklagede miljøgodkendelse. Nævnet finder ikke anledning til at tilsidesætte kommunens vurdering heraf.

4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Næstved Kommunes afgørelse af 16. juli 2015 om miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen Højbjergvej 10a, 4250 Fuglebjerg, med følgende ændringer:

Vilkår 2 ændres til:

”Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med den miljøtekniske beskrivelse og skema nr. 62139 i ansøgningens version 6, dog med de ændringer, der følger af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse.”

Vilkår 4-6 ophæves.

Vilkår 8, 9 og 10 ophæves.

Vilkår 14 ændres til:

”Før svovlsyrebehandlingen må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0.”

Vilkår 19 ændres til:

”Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af forsøringsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Forsøringsanlægget skal kontrolleres mindst hver fjerde måned. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.”

Vilkår 21, 22, 23 ændres og samles til ét vilkår 21:

”Vilkår 21. Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:

- Når den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling
- Når forsøringsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 1 uger.”

Vilkår 24 ændres til:

”For søer og slagtesvin skal den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. årssøer x antal årssøer + P ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin pr. år være mindre end **9484 kg P pr. år**.

”Kg P ab dyr pr. årssøer” beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr pr. årssøer} = (FE \text{ pr. årssøer} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssøer} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer*	1540
Antal fravænnede grise	28,8
Fravænningsvægt, kg*	7,0
FEso pr. årssøer	1540
Gram fosfor pr. FEso	4,5
Kg P ab dyr pr. årssøer (beregnet)	5,1404

*reguleres af produktionsvilkår 1 i miljøgodkendelse af 16. juli 2015.

”Kg P ab dyr pr. slagtesvin” beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times FEsv \text{ pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi	Værdi
Antal slagtesvin*	1100	1600

Indgangsvægt, kg*	30	30
Afgangsvægt, kg*	107	110
FESv pr. kg. tilvækst	2,86	2,86
Gram fosfor pr. FESv.	4,5	4,5
Kg P ab dyr pr. slagtesvin (beregnet)	0,5675	0,5896

*reguleres af produktionsvilkår 1 i miljøgodkendelse af 16. juli 2015.”

Som vilkår 24 a indsættes:

”Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal årssøer og antal producerede slagtesvin
- antal grise pr. årssø
- fravænningsalder og -vægt
- gennemsnitlige vægtintervaller for slagtesvin (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug for årssøer og foderforbrug pr. kg tilvækst for slagtesvin
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FESo og FESv i foderblandingerne.”

Vilkår 25 ændres til:

”P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar, svarende til den periode, der gælder for beregning af type-2 korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet.”

Som vilkår 25 a indsættes:

”Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.”

Som vilkår 25 b indsættes:

”Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.”

Vilkår 41 ændres til:

”Sammensætningen af dyr på stald må på intet tidspunkt medføre en større lugtemission end 121.197 OUE/s, jf. ansøgers OML-beregning af 14.

december 2017.⁴² Dette overholdes ved at dyreholdet sammensættes med nedenstående max antal dyr på stald:

- 330 årssøer i eksisterende stalde, max 136 diegivende på stald.
- 1.210 årssøer i nye stalde, maks. 288 diegivende på stald.
- Max 612 smågrise på stald i eksisterende smågrisestald (7-30 kg).
- Max 7.700 smågrise på stald i ny smågrisestald (7-30 kg).
- Max 276 polte på stald i ny poltestald (30-107 kg).
- Max 399 slagtesvin på stald i ny slagtesvinestald (30-110 kg).

Ventilationsanlægget skal indrettes som beskrevet i OML-beregningen af 14. december 2017, og som angivet i bilag 3. hvilket betyder at i alt 64 afkast skal placeres således:

- d) Afkast 1-31 på ny polte-, slagtesvin- og smågrisestald
- e) Afkast 32-45 på ny drægtigheds- og farestald
- f) Afkast 46-64 på eksisterende stald + ny løbestald

Afkastet skal ske lodret gennem skorsten uden afdækning og med en indvendig diameter på 0,6 m på eksisterende smågrisestald (afkast (55-64) og 0,61 m på øvrige stalde (afkast 1- 54)

Afkasthøjden for hvert afkast skal være minimum:

- d) 8,2 m over terræn for afkast 1-11 og 21-31 på ny polte-, slagtesvin- og smågrisestald og 9,4 m over terræn for afkast 12-20 på ny polte-, slagtesvin- og smågrisestald
- e) 8,2 m over terræn for afkast 32-45 på ny drægtigheds- og farestald
- f) 6,8 m over terræn for afkast 46-64 på eksisterende stald + ny løbestald

Afkasthøjde måles fra jordhøjde (terræn) hvor stalden ligger.

Bygningshøjden på staldene må maksimalt være som angivet i tabel 2 i miljøgodkendelsen, dvs.:

- 8,2 meter for ny polte-, slagtesvin- og smågrisestald
- 8,2 meter for ny drægtigheds- og farestald
- 6,8 meter for eksisterende stald og ny løbestald”

Vilkår 43 ændres til:

”Transport med gylle fra anlægget må ikke foretages i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 7.00 i hverdage. Lørdag, søn- og helligdage må kørslen ikke foregå fra kl. 18.00 til kl. 7.00.”

Vilkår 45 ophæves.

Vilkår 46 ophæves.

Vilkår 52 ophæves.

Vilkår 53 ophæves.

⁴² Vedlagt som bilag 2 til Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse.

Som vilkår 59a indsættes:

”Døde produktionsdyr skal opbevares overdækket på en fast opbevaringsplads eller kølebrønd. Overdækning skal dække alle dyr og være intakt. Overdækningen kan f.eks. bestå af en kadaverkappe eller kadaverpresenning, som er isyet jernrør i kanten til afstivning. Oplagspladsen skal placeres som angivet på bilag 4⁴³ og være afskærmet med jordvold ud mod Højbjergvej af hensyn til omgivelserne.”

Vilkår 60 ændres til:

”For at undgå at der opstår fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som minimum er i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Annette Nørby

Kontorchef

Stedfortrædende formand

Denne afgørelse gøres tilgængelig for førsteinstansen samt for klagerene og dennes repræsentant via Klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på www.mfknaefgoerelser.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

⁴³ Vedlagt som bilag 4 til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

5. Bilag

5.1 Bilag 1 - Placering af gyllebeholdere i en firkant, jf. situationsplanen på kort 1 i miljøgodkendelsen

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 1.

Kort 1. Situationsplan

5.2 Bilag 2 - OML-beregning af 14. december 2017.

Dato: 2017/12/14
20140224/6.01
Aarhus Universitet
Sorø
december.prj

OML-Multi PC-version
Side 1
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi,
Licens til GEFION, Fulbyvej 15, 4180
C:\OML_Data\Søren Hansen 13

Meteorologiske spredningsberegninger er udført for følgende periode
(lokal standard tid):

Start af beregningen = 740101 kl. 1
Slut på beregningen (incl.) = 831231 kl. 24

Meteorologiske data er fra: AALBORG

Koordinatsystem.

Der er anvendt et x,y-koordinatsystem med x-akse mod øst (90 grader)
og y-akse mod nord (0 grader).
Enheden er meter. Systemet er fælles for receptorer og kilder. Origo
kan fastlægges frit, fx. i
skorstensfoden for den mest dominerende kilde eller som i UTM-
systemet.

Receptordata.

Ruhedslængde, z0 = 0.100 m

Største terrænhældning = 2 grader

Receptorerne er beliggende med 10 graders interval i 6 koncentriske
cirkler

med centrum x,y:	72.,	91.		
og radierne (m):	290.	292.	296.	300.
320.				
	330.			

Alle terrænhøjder = 5.0 m.

Alle receptorhøjder = 1.5 m.

Alle overflader er typenr. = 2.

Dato: 2017/12/14
20140224/6.01

OML-Multi PC-version

Side 2

DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi,

Aarhus Universitet

Forkortelser benyttet for kildeparametrene:

Nr.....: Internt kilde nummer
ID.....: Tekst til identificering af kilde
X.....: X-koordinat for kilde [m]
Y.....: Y-koordinat for kilde [m]
Z.....: Terrænkote for skorstensfod [m]
HS.....: Skorstenshøjde over terræn [m]
T.....: Temperatur af røggas [Kelvin]/[Celsius]
VOL.....: Volumenmængde af røggas [normal m³/sek]
DSO.....: Ydre diameter af skorstenstop [m]
DSI.....: Indre diameter af skorstenstop [m]
HB.....: Generel beregningsmæssig bygningshøjde [m]
Qi.....: Emission af stof nr. 'i' [gram/sek]

Punktkilder.

Kildedata:

Stof 1	Stof 2	Stof 3											
Nr ID	X	Y	Z	HS	T(C)	VOL	DSI	DSO	HB	Q1	Q2	Q3	
1 1	26.	147.	0.0	8.2	20.	1.79	0.61	0.62	8.2	1.42E-03	0.0000	0.0000	
2 2	40.	144.	0.0	8.2	20.	3.44	0.61	0.62	8.2	2.79E-03	0.0000	0.0000	
3 3	50.	143.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
4 4	60.	142.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
5 5	70.	141.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
6 6	80.	140.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
7 7	90.	139.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
8 8	100.	138.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
9 9	110.	137.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
10 10	120.	136.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
11 11	26.	138.	0.0	8.2	20.	1.79	0.61	0.62	8.2	1.42E-03	0.0000	0.0000	
12 12	39.	135.	0.0	9.4	20.	3.44	0.61	0.62	8.2	2.79E-03	0.0000	0.0000	
13 13	49.	134.	0.0	9.4	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
14 14	59.	133.	0.0	9.4	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
15 15	69.	132.	0.0	9.4	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
16 16	79.	131.	0.0	9.4	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
17 17	89.	130.	0.0	9.4	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
18 18	99.	129.	0.0	9.4	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
19 19	109.	128.	0.0	9.4	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
20 20	119.	127.	0.0	9.4	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
21 21	25.	129.	0.0	8.2	20.	1.79	0.61	0.62	8.2	1.42E-03	0.0000	0.0000	
22 22	37.	125.	0.0	8.2	20.	3.44	0.61	0.62	8.2	2.79E-03	0.0000	0.0000	
23 23	47.	124.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
24 24	57.	123.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
25 25	67.	122.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
26 26	77.	121.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
27 27	87.	120.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
28 28	97.	119.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
29 29	107.	118.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
30 30	117.	117.	0.0	8.2	20.	3.32	0.61	0.62	8.2	2.26E-03	0.0000	0.0000	
31 31	24.	119.	0.0	8.2	20.	1.79	0.61	0.62	8.2	1.42E-03	0.0000	0.0000	
32 32	25.	58.	0.0	8.2	20.	2.92	0.61	0.62	8.2	1.81E-03	0.0000	0.0000	
33 33	40.	67.	0.0	8.2	20.	2.92	0.61	0.62	8.2	1.81E-03	0.0000	0.0000	
34 34	55.	66.	0.0	8.2	20.	2.92	0.61	0.62	8.2	1.81E-03	0.0000	0.0000	
35 35	66.	65.	0.0	8.2	20.	3.73	0.61	0.62	8.2	2.59E-03	0.0000	0.0000	
36 36	78.	63.	0.0	8.2	20.	3.73	0.61	0.62	8.2	2.59E-03	0.0000	0.0000	
37 37	92.	61.	0.0	8.2	20.	3.73	0.61	0.62	8.2	2.59E-03	0.0000	0.0000	

38 38	105.	60.	0.0	8.2	20.	3.73	0.61	0.62	8.2	2.59E-03	0.0000	0.0000
39 39	22.	51.	0.0	8.2	20.	2.92	0.61	0.62	8.2	1.81E-03	0.0000	0.0000
40 40	37.	50.	0.0	8.2	20.	2.92	0.61	0.62	8.2	1.81E-03	0.0000	0.0000
41 41	52.	49.	0.0	8.2	20.	2.92	0.61	0.62	8.2	1.81E-03	0.0000	0.0000
42 42	64.	47.	0.0	8.2	20.	3.73	0.61	0.62	8.2	2.59E-03	0.0000	0.0000
43 43	76.	45.	0.0	8.2	20.	3.73	0.61	0.62	8.2	2.59E-03	0.0000	0.0000
44 44	90.	43.	0.0	8.2	20.	3.73	0.61	0.62	8.2	2.59E-03	0.0000	0.0000
45 45	103.	41.	0.0	8.2	20.	3.73	0.61	0.62	8.2	2.59E-03	0.0000	0.0000
46 46	26.	36.	0.0	6.8	20.	3.18	0.61	0.62	6.8	1.97E-03	0.0000	0.0000
47 47	55.	23.	0.0	6.8	20.	1.84	0.61	0.62	6.8	1.14E-03	0.0000	0.0000
48 48	60.	22.	0.0	6.8	20.	1.84	0.61	0.62	6.8	1.14E-03	0.0000	0.0000
49 49	76.	22.	0.0	6.8	20.	3.52	0.61	0.62	6.8	2.45E-03	0.0000	0.0000
50 50	84.	21.	0.0	6.8	20.	3.52	0.61	0.62	6.8	2.45E-03	0.0000	0.0000
51 51	95.	21.	0.0	6.8	20.	3.52	0.61	0.62	6.8	2.45E-03	0.0000	0.0000
52 52	105.	20.	0.0	6.8	20.	3.52	0.61	0.62	6.8	2.45E-03	0.0000	0.0000
53 53	35.	15.	0.0	6.8	20.	3.38	0.61	0.62	6.8	1.97E-03	0.0000	0.0000
54 54	50.	11.	0.0	6.8	20.	0.88	0.61	0.62	6.8	5.44E-04	0.0000	0.0000
55 55	56.	11.	0.0	6.8	20.	0.88	0.60	0.60	6.8	5.44E-04	0.0000	0.0000
56 56	76.	9.	0.0	6.8	20.	0.70	0.60	0.60	6.8	4.78E-04	0.0000	0.0000
57 57	81.	9.	0.0	6.8	20.	0.70	0.60	0.60	6.8	4.78E-04	0.0000	0.0000
58 58	83.	8.	0.0	6.8	20.	0.70	0.60	0.60	6.8	4.78E-04	0.0000	0.0000
59 59	91.	7.	0.0	6.8	20.	0.70	0.60	0.60	6.8	4.78E-04	0.0000	0.0000
60 60	93.	7.	0.0	6.8	20.	0.70	0.60	0.60	6.8	4.78E-04	0.0000	0.0000
61 61	100.	6.	0.0	6.8	20.	0.70	0.60	0.60	6.8	4.78E-04	0.0000	0.0000
62 62	101.	5.	0.0	6.8	20.	0.70	0.60	0.60	6.8	4.78E-04	0.0000	0.0000
63 63	103.	5.	0.0	6.8	20.	0.70	0.60	0.60	6.8	4.78E-04	0.0000	0.0000
64 64	104.	5.	0.0	6.8	20.	0.70	0.60	0.60	6.8	4.78E-04	0.0000	0.0000

Tidsvariationer i emissionen fra punktkilder.

Emissionerne fra de enkelte punktkilder er konstant.

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed	Buoyancy flux (termisk
løft)	m/s	(omtrentlig) m ⁴ /s ³
1	6.6	0.2
2	12.6	0.4
3	12.2	0.4
4	12.2	0.4
5	12.2	0.4
6	12.2	0.4
7	12.2	0.4
8	12.2	0.4
9	12.2	0.4
10	12.2	0.4
11	6.6	0.2
12	12.6	0.4
13	12.2	0.4
14	12.2	0.4
15	12.2	0.4
16	12.2	0.4
17	12.2	0.4
18	12.2	0.4
19	12.2	0.4
20	12.2	0.4
21	6.6	0.2
22	12.6	0.4
23	12.2	0.4
24	12.2	0.4
25	12.2	0.4
26	12.2	0.4
27	12.2	0.4
28	12.2	0.4
29	12.2	0.4
30	12.2	0.4
31	6.6	0.2
32	10.7	0.3
33	10.7	0.3
34	10.7	0.3
35	13.7	0.4
36	13.7	0.4
37	13.7	0.4
38	13.7	0.4
39	10.7	0.3
40	10.7	0.3
41	10.7	0.3
42	13.7	0.4
43	13.7	0.4
44	13.7	0.4

45	13.7	0.4
46	11.7	0.4
47	6.7	0.2
48	6.7	0.2
49	12.9	0.4
50	12.9	0.4
51	12.9	0.4
52	12.9	0.4
53	11.7	0.4
54	3.2	0.1

Dato: 2017/12/14
20140224/6.01

Aarhus Universitet

Side til advarsler.

OML-Multi PC-version
Side 5
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi,

Dato: 2017/12/14
 20140224/6.01
 Aarhus Universitet

OML-Multi PC-version
 Side 6
 DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi,

Stof 1 Periode: 740101-831231 (Bidrag fra alle kilder)

De største månedlige 99%-fraktiler ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Retning (grader)	Afstand (m)					
	290	292	296	300	320	330
0	14	14	14	14	13	13
10	15	15	15	15	14	14
20	15	15	15	15	14	14
30	16	16	16	15	15	14
40	16	16	16	16	15	14
50	15	15	15	14	14	14
60	14	14	14	13	13	13
70	15	15	14	14	14	14
80	15	15	15	15	14	14
90	15	15	15	15	15	14
100	15	15	15	14	14	14
110	14	14	14	14	14	13
120	15	15	15	15	14	14
130	14	14	14	14	13	13
140	14	14	14	14	14	13
150	14	14	14	14	13	13
160	15	15	15	14	14	13
170	16	16	16	16	15	15
180	16	16	16	16	15	15
190	14	14	14	14	13	13
200	14	14	14	14	13	13
210	14	14	14	14	13	13
220	14	14	14	14	13	13
230	14	14	14	14	13	13
240	14	14	14	14	13	13
250	14	14	14	14	14	14
260	15	15	15	15	14	14
270	15	14	14	14	14	14
280	14	14	14	14	13	13
290	15	15	15	15	14	14
300	15	15	15	15	14	14
310	15	15	15	15	14	14
320	15	15	15	15	14	14
330	16	16	16	15	15	14
340	16	16	15	15	15	14
350	14	14	14	14	13	13

Maksimum= 16.40 i afstand 290 m og retning 180 grader i 197407
 (yyyymm)

Dato: 2017/12/14
20140224/6.01

Aarhus Universitet

OML-Multi PC-version
Side 7
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi,

Stof 1 Periode: 740101-831231 (Bidrag fra alle kilder)

Middelværdier ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Retning (grader)	290	292	296	300	320	330	Afstand (m)
0	1	1	1	1	1	1	
10	1	1	1	1	1	1	
20	1	1	1	1	1	1	
30	1	1	1	1	1	1	
40	1	1	1	1	1	1	
50	1	1	1	1	1	1	
60	1	1	1	1	1	1	
70	1	1	1	1	1	1	
80	1	1	1	1	1	1	
90	1	1	1	1	1	1	
100	1	1	1	1	1	1	
110	1	1	1	1	1	1	
120	1	1	1	1	1	1	
130	1	1	1	1	0	0	
140	0	0	0	0	0	0	
150	0	0	0	0	0	0	
160	0	0	0	0	0	0	
170	0	0	0	0	0	0	
180	0	0	0	0	0	0	
190	0	0	0	0	0	0	
200	0	0	0	0	0	0	
210	1	1	1	1	0	0	
220	1	1	1	1	1	0	
230	1	1	1	1	1	1	
240	1	1	1	1	1	1	
250	1	1	1	1	1	1	
260	1	1	1	1	1	1	
270	1	1	1	1	1	1	
280	1	1	1	1	1	1	
290	1	1	1	1	1	1	
300	1	1	1	1	1	1	
310	1	1	1	1	1	1	
320	1	1	1	1	1	1	
330	1	1	1	1	1	0	
340	1	1	1	1	1	0	
350	1	1	1	1	1	1	

Maksimum= 1.10 i afstand 290 m og retning 70 grader.

Dato: 2017/12/14
20140224/6.01
Aarhus Universitet

OML-Multi PC-version
Side 8
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi,

Benyttede filer.

Følgende inputfiler er benyttet i beregningerne:

Punktkilder	C:\OML_Data\Søren Hansen 13
december.kld	
Meteorologi.....	C:\OML_Data\Aal7483LST.met
Receptorer.....	C:\OML_Data\Søren Hansen 13
december.rct	
Beregningsopsætning.....	C:\OML_Data\Søren Hansen 13
december.opt	

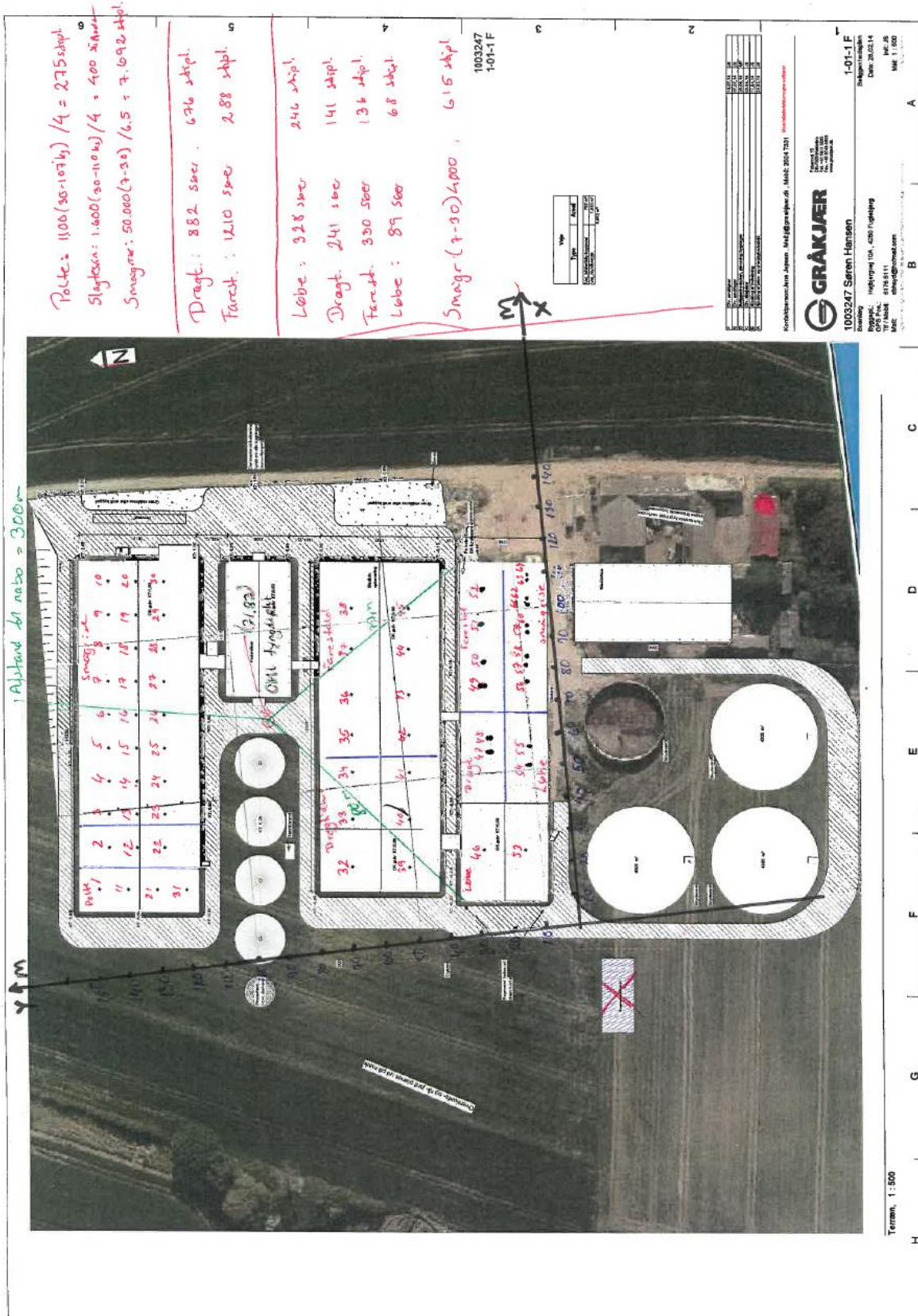
Følgende outputfil er benyttet:

Resultater	C:\OML_Data\Søren Hansen 13
december.log	

Beregning:

Start kl. 11:30:25 (14-12-2017)
Slut kl. 11:35:53 (14-12-2017)

5.3 Bilag 3 – Kort over afkastkoordinater som angivet i OML beregningen af 14. december 2017

5.4 Bilag 4 - Markering af oplagspladsen for døde dyr.

